Otuz üçüncü sene. Sayı: 4815 — 459

Mudanyanın kurtuluş bayramı

Mudanya, 13 (A.A.) — Dün Mudanyanın kurtuluş günüydü. Bu mesut hâdisenin 19 uncu yıldönümünü kutlarken halkımız büyüklerimize ve kahraman ordumuza karşı şükran ve minnet duygularile bağlılıklarını bir defa daha teyit eylemişler ve Ebedî Şef Atatürk ile şehitlerimizin hatıralarını taziz eylemişlerdir.

Tasviri Efkâr

MÜSTAKİL YEVMİ GAZETE Telefon: 20520
Telg. Tasviriefkâr, İstanbul

Pazar 14 Eylül 1941

Şüphelerden, birer hain gibi şüphe ediniz. Bunlar sizi bir işe teşebbüs etmekten korkutmakla kazanacağınız muvaffakıyetleri körletirler. **Shakespeare**

(Şerhi 2 inci sahifemizde)

Sterling'in Boğazlar hakkındaki makaleleri münasebetile

Amerika büyük elçiliği izahatta bulundu

Bu izaha göre, Amiralin mütaleaları tamamen şahsî mahiyeti haiz bulunmaktadır

ANKARA, 13 (A.A.)

Amerika Büyük Elçiliği aşağıdaki yazının neşrini Anadolu Ajansından rica etmiştir:

Anadolu Ajansı 2 eylûlde Boğazlara dair meseleler hakkında Amiral Yates Sterling'in «United Press» ajansı tarafından neşrolunan müteaddit mütaleaların bir hulâsasını neşretti.

Türk matbuatı, Amiralin eski deniz Genelkurmay Başkanı olduğunu ileri sürerek bu mütalealara başmakalelerinde hususî bir mâna atfetmiştir. 1936 da tekaüt edilen Amiralin hiçbir devirde Amerika Deniz Genelkurmay Başkanlığı vazifesini görmemiş olduğu kaydedilirse, bu mütaleaların münhasıran şahsî olan mahiyeti daha iyi anlaşılır.

Günün yazısı

Amerika müdahalesinin yeni ihtilâtlara sebebiyet vermek ihtimali

Biz kendi hesabımıza Amerika müdahalesinin harbi kısaltacağına ve müsbet bir neticeye eriştireceğine kat'iyen kail değiliz.

Bu kadar büyük bir davada herhangi bir müdahale müessir olabilmek için sarih, kat'i ve serî olmak lâzımdır. Halbuki Amerikanın pek yakınlaşmış gibi görünen müdahalesi, eğer vukubulursa, bu üç âmilden mahrum olarak vukubulacaktır.

Bir kere muhakkak olan bir şey varsa o da dünyayı kasıp kavurmakta olan bugünkü âfet akrşısında Amerika halkının ne istediğini, ne düşündüğünü sarih surette kimsenin bilmemekte olmasıdır. Bunu kimse bilmiyor ve bilemez, çünkü bizzat Amerikalıların kendileri de bilmiyorlar.

İkinci derecede dünya milletlerinin mukadderatına taallûk eden böyle muazzam bir meseleye karışabilmek için mutlak kat'iyetle hareket etmek lâzımdır. Halbuki bir, bir buçuk senedir Amerikanın Avrupa harbine karşı tatbik etmek istediği siyasette kat'iyete benzer bir şey yoktur. Bu siyaset daima tereddüt içindedir, bazan ileri doğru hızlı adımlarla yürüyor gibi görünür, bazan bilâkis bu siyasette duraklık, hattâ gerilemek alâmetleri göze çarpar.

Üçüncü derecede yapılacak işin müessir ve müfit olabilmesi de süratle harekete mütevakkıftır. Sürat ve kat'iyetle hareket yerine haftalarla, aylarla yerinde harekete geçmemek, yüksek perdeden nutuklarla meydan okumak yalnız bir netice verebilir, ki o da üzerine saldırılmak istenen düşmanı ikaz ve irşat ile ona, mukabil tedbir ittihazına fırsat temin etmekten ibaret olabilir.

Amerika hükûmetinin böyle sarahatsiz, kat'iyetsiz ve süratsiz hareket etmesinin başlıca sebebi ise, Avrupa harbine müdahale hususunda Amerika efkârı umumiyesinde ittihat bulunmamasıdır. Hattâ ittihat şöyle dursun, bir memleketi kanlı bir maceraya sürükliyebilmek için lâzım olan ekseriyet bile yoktur. Geçenlerde de bu sütunlarda bahsi geçen Amerikanın mahut Gallup namındaki «efkârı umumiyeyi yoklama» müessesesi bundan iki ay

TASVİRİ EFKÂR

(Devamı sahife 3, sütun 1 de)

Petrol tevziatı

Halk ihtiyacını polis merkezlerinden alacağı karnelerle temin edecek

Dün vilâyette, Vali muavini Ahmet Kınık'ın riyaseti altında bir toplantı yapılmış ve gazyağının tevzii meselesi görüşülmüştür.

Toplantıda kaymakamlar da hazır bulunmuşlardır. İçtimada varılan karar mucibince bundan böyle gaz tevzii işini kaymakamlar tanzim ve kontrol edeceklerdir.

Vilâyet emrine verilmiş olan 150 bin kilo gaz her kazaya ihtiyaç nisbetine göre dağıtılmıştır. Halk, polis merkezlerinden alacağı karnelerle ihtiyaçlarını bakkallardan temin edecektir. Her aile tesbit edilen ihtiyaç miktarından fazla gazyağı alamıyacaktır.

Zelzelenin tahribatı

Ercişte sağlam bina kalmadı, Kocapınarda 221 yaralı var

Erzincandan hâlâ haber yok

Diyarbakır halkı felâketzedelere 1000 liralık bir yardımda bulundu

ANKARA, 13 (Hususî)

Son zelzele hakkında şehrimize gelen mütemmim malûmata göre Erciş kazasının merkezinde insan zayiatı yoktur. Yalnız iki katlı binalar tamamen yıkılmış, tek katlı binaların hemen hepsi çatlamıştır. Bu arada postane binası tamamen, Halkevi ve İnhisarlar binaları kısmen harap olmuşlardır.

Ercişin köylerinde ölü olarak bulunan 194 kişi gömülmüştür. Kocapınar nahiyesinde şimdiye kadar 221 hafif yaralı tesbit edilmiştir ve bunlar oldukları yerde tedavi altına alınmışlardır. Enkaz altından çıkarılan ağır yaralılar süratle Van Merkez hastanesine nakledilmişlerdir. Yardım ekipleri hâlâ köylerde çalışmaktadırlar. Zelzele mıntakasına merkezden yeniden 200 çadır, kâfi gelecek miktarda un ve ekmek gönderilmiştir.

Erzincandan yine hiçbir malûmat alınamamıştır.

Diyarbakır halkının hassasiyeti

Ankara, 13 (A.A.) — Kızılay Umumî Merkezinden bildirilmiştir:

1 — Erciş civarında vukubulan

(Devamı sahife 3, sütun 2 de)

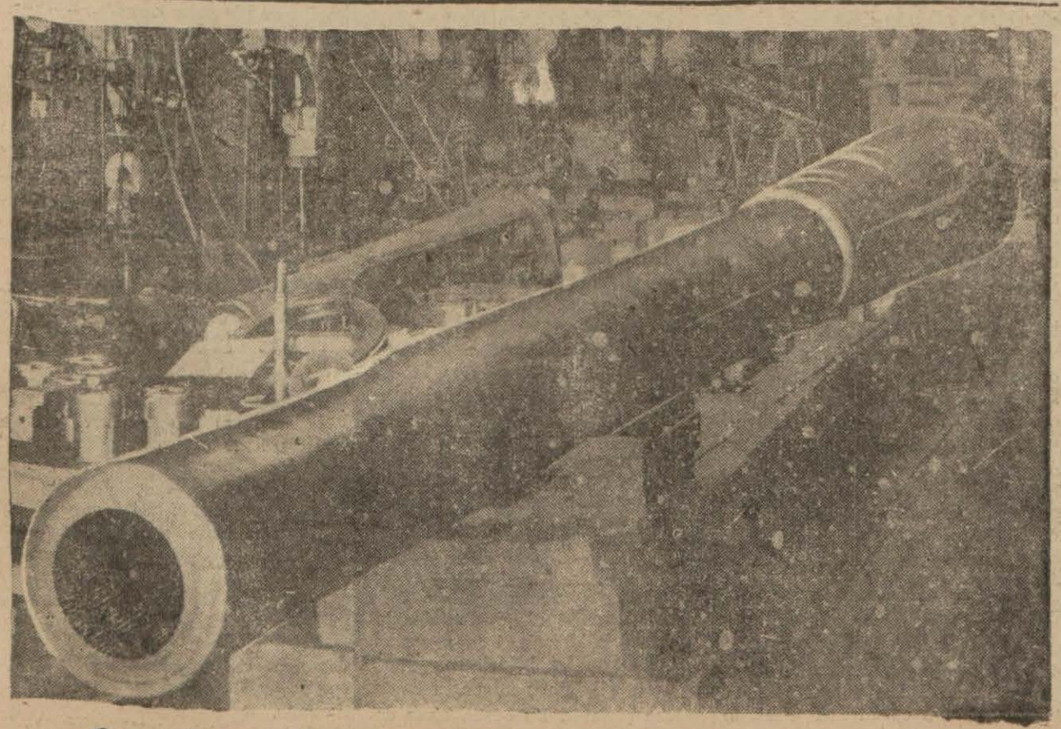

Cephelerde harp bütün şiddetile devam ederken harp endüstrisi de yukarıdaki görülen muazzam topları hazırlamakla meşguldür

Alman tebliği

Kiyef-Moskova yolu kesildi

Harekâtımız tam muvaffakıyetle devam ediyor

Dinyeper nehri şimalden ve cenuptan geçildi

BERLİN 13 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığı tebliği:

Şark cephesinde harekâtımız plân mucibince ve tam muvaffakiyetle devam etmektedir.

Finlerin tahrip ve iğtinam ettiği malzeme

Helsinki 13 (A.A.) — Finlândiya kıtalarının harbin başından Eylûl iptidasına kadar 25.000 tüfek, 2000 makineli tüfek, 1000 mitralyöz, 600 kumbara tüfek, 150 si ağır obüs topu olmak üzere 800 top, iğtinam ettikleri, 669 tanktan, 67 zırhlı otomobilden bir kısmı iğtinam bir kısmını tahrip ettikleri; ayrıca 300 traktörle 1250 kamyondan keza bir kısmını tahrip bir kısmını iğtinam ettikleri; resmî bir tebliğde bildirilmektedir.

İğtinam edilen şimendifer malzemesi içinde, ezcümle hepsi hasara uğramış 30 lokomotifle, 600 vagon ve iki zırhlı tren vardır.

(Devamı sahife 3, sütun 3 de)

İngiltere Dahilî Emniyet Nazırı Morrisson

Ingiltere yine şiddetli hava hücumları bekliyor

Morrison kışın tehlikelerini anlattı

Londra, 13 (A.A.) — Dahilî Emniyet Nazırı Morrison, alev muharebesinin ikinci kışı zarfında Büyük Britanyayı korumak üzere alınan geniş ölçüde tedbirleri bugün bildirmiştir.

Bu tedbirler mucibince, milletin, yangına karşı tertibat servislerinin hepsi yeniden tanzim edilmektedir.

Morrison, şiddetli hava hücumları vukuu ihtimalinden İngiliz milletini haberdar ederek demiştir ki:

Eğer Ruslar Almanlara mukavemet veya onları mağlûp edebilirlerse ne âlâ. Fakat şayet Almanlar, kış mevsiminde sığınabilirlerse, Büyük

(Devamı sahife 3, sütun 1 de)

İranda

Alman ve İtalyanlar müttefiklere teslim ediliyor

Tahrandaki Bulgar sefareti de kapatılıyor

Tahran 13 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor:

Tahrandaki Alman Elçiliğinin son dakikada ihdasına çalıştığı muşkülâta rağmen, 80 kişilik ilk Alman kafilesi, bu sabah, şimendiferle, Tahrandan hareket etmiştir. 72 Alman İngilizlere, 80

(Devamı sahife 3, sütun 6 da)

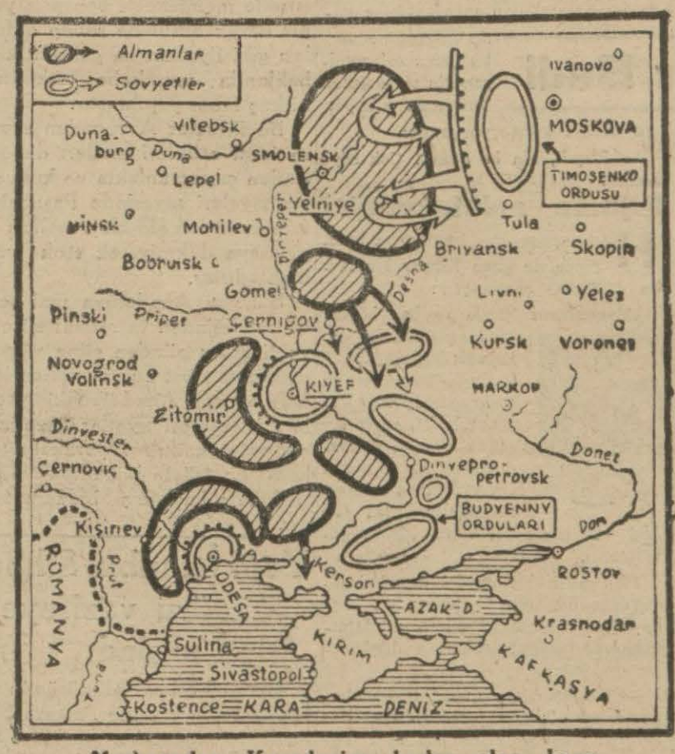

Moskovadan Karadenize kadar olan harp mıntakasını gösterir harita

Askerî Vaziyet

Çernikovun sukutu

Almanlar merkezde bu şehri aldıktan sonra Kiyef'in arkasına inmek için bir teşebbüste bulunabilirler

Yazan: General Ali Ihsan Sâbis

ESKİ ORDU KUMANDANLARINDAN

Moskova garbindeki Sovyet orduları, gerek Leningrad ve gerek Kiyef mıntakalarındaki kızıl kuvvetlerin yüklerini tahfif etmek arzusile bazı mukabil taarruzlar yapıyorlarsa da bunların arzu edilen tesirleri gösteremedikleri hâdiselerle tahakkuk etmektedir. Bir yandan Leningrad mıntakasında gayet şiddetli muharebeler fasılasız devam etmekte ve Alman taarruzları gittikçe tazyiklerini arttırmaktadırlar; diğer taraftan Gomelin cenubu şarkisinde toplanan büyük Alman teşekkülleri Dnieperin şarkında bu nehre karışan Desna nehri boyunda müdafaa vaziyetinde olan Sovyet kuvvetlerine taarruz ederek bu nehir boyundaki Çernikov şehrini zaptetmişlerdir. Mareşal Timoçenko ordularının kâh Smolenskin cenubu şarkisinde Yelnia istikametinde, kâh ayni şehrin 60 kilometre şimali şarkisinde bir Alman mevziine karşı yaptırdığı münferit ve mahallî mukabil taarruzlar, Gomel meydan muharebesinden sonra Alman Başkumandanlığının tasmim ettiği büyük taarruz hareketine mâni olamamış gibi görünmektedir.

Kiyef tahkimatını arkadan çevirmek ve Dnieper müdafaasını

(Devamı sahife 3, sütun 5 de)

Sovyet tebliği

Muharebeler devam ediyor

Almanlar bir mıntakada ricate mecbur edildiler

Kiyef cenubunda 4 Alman fırkası hezimete uğratıldı

MOSKOVA 13 (A.A.) — Bu gün öğle vakti neşredilen Sovyet tebliği:

Sovyet kıtaları dün gece bütün cephe imtidadınca muharebelere devam etmişlerdir.

Karadenizde hava faaliyeti

Moskova 13 (A.A.) — Ofi ajansı bildiriyor:

Sovyet tebliği şu noktaları tasrih etmektedir:

Son iki gün zarfında Karadenizde bombardıman tayyareleri 33 tank ile düşmanın müteaddit hava dafi bataryasını tahrip etmiş ve düşman eşekküllerini dağıtmışlardır. Bombardıman tayyarelerine refakat eden Sovyet avcı tayyareleri 3 düşman tayyaresi tahrip etmişlerdir. Bir bombardıman tayyaresinin kayboldu-ğu haber verilmektedir. Müret tebat paraşütle yere inmiştir.

Bir beyanat

Londra 13 (A.A.) — Lenin.

(Devamı sahife 3, sütun 3 de)

Ruzveltin son nutkunu

Yabancı matbuat nasıl tefsir ediyor?

NEVYORK, 13 (A.A.)

Nevyork Times gazetesi, Roosevelt'in, memleketin beklediği sözleri söylediğini yazarak şunları ilâve etmektedir:

Alman tehdidi karşısında diz çökmiyeceğiz ve açık denizde sahip olduğumuz Amerikalılık haklarımızı muhafaza edeceğiz. Hasımlarımıza: Daha uzağa gidemezsiniz, donanmanın topları hazır duruyor, demek zamanı gelmiştir.

Bu yeni vaziyetin Almanya ile açıktan açığa harp tehlikesi doğuracağına hiç şüphe yoktur. Bu da Almanyanın bileceği iştir. Amerika milleti, demokrasisinin müdafaasında Cümhurreisine müzaheret etmek için ona iltihak edecektir.

Almanlar ne diyor?

Berlin 13 (A.A.) — Deutsche Diplomatisch - Politische Korrespondenz» Rooseveltin nutku hakkında şunları yazıyor:

Şayet Roosevelt şimdi milleti

(Devamı sahife 3, sütun 2 de)

Tasarruf bonoları tamamen satıldı

Maliye Vekilinin beyanatı

"Elde edilen netice vatandaşların millî müdafaa mevzuundaki alâka ve hassasiyetlerine yeni bir delil teşkil etmektedir „

Maliye Vekili Fuat Ağralı

ANKARA, 13 (A.A.)

Maliye Vekili Fuat Ağralı, tasarruf bonoları hakkında Anadolu Ajansına aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

(Devamı sahife 3, sütun 5 de)

Bugünkü spor hareketleri

Fenerbahçe stadı: Futbol mevsiminin açılma şenlikleri saat 15.

Veliefendi koşu yeri: Son hafta at yarışları. Saat 16 da

Bakışlar

İddialar ve hâdiseler

Peyami SAFA

Roosevelt, bir vuruşta Atlantiği ikiye böldü. Amerikadan İzlandaya kadar uzanan sular, artık, Birleşik - Devletler donanmasının kontrolü altındadır. Zaten bu saha İngiliz gemileri için fazla tehlikeli değildi; Amerikan donanmasının bunları korumak için İngiliz kıyılarına kadar gelmeyi gözüne kestirmesi bekleniyordu. Bu kadar ileri gidemiyen Roosevelt, ikiye böldüğü Atlantiğin tehlikesiz parçasını kontrolden başlıyarak ilk adımı atıyor. Bu kadarı da İngiltere hesabına büyük bir kazanç ve ilerisi için daha büyük bir ümit.

Roosevelt Almanyanın Atlantik harbini kaybettiğini söyledi. Ayni günde Alman resmî tebliği, şimalî Atlantikte 40 dan fazla gemiden mürekkep bir düşman kafilesine hücum eden Alman denizaltılarının 135 bin tonluk 22 gemi batırdıklarını, ayrıca 11 bin tonluk iki gemi torpillediklerini ve Alman hava kuvvetlerinin Great Yormouth'un cenup şarkında 20 bin tonluk üç ticaret gemisi batırdıklarını haber verdi. Yine ayni günde Lindbergin sesi yükseldi. Meşhur tayyareci, İngilizlerin, Yahudilerin ve Roosevelt'in Amerikayı harbe sürüklediklerini, bunun için de hâdiseler çıkarmak istediklerini anlattıktan sonra sözlerini şöyle bitirdi:

«— İngilterenin vaziyeti ümitsizdir. Hattâ Amerika harbe girse de müttefik orduların Avrupayı istilâ ve Mihver devletlerini mağlûp etmeleri mümkün değildir.»

Bu iddia, Alman tezinin aynıdır; Lindbergin de, başkalarının da ağzından yeni çıkmıyor. Bu nutkun dikkate çarpan tarafı, Roosevelt'in sözlerile ayni günde söylenmesi ve ajanslarla bütün dünyaya ilân edilmesidir.

Yoksa iki tarafın da, yalnız Amerikanın değil, dünyanın fikirlerini ikiye ayıran kanaati malûm. Bütün hakikat, bu iddialarla, bunların peşinden gelen hâdiseler arasındaki münasebette saklı.

Harbin neticesi bu hâdiselerin altına mutlak ve son bir yekûn çekinciye kadar, cephe savaşlarının yanında bu nutuk maçlarını ve muhtevaları hiç değişmiyen bu münakaşaları dinlemekten kurtulmıyacağız.

Pazardan Pazara

Siyasî üslûp - Taksi muaşereti - Pijama aristokrasisi - Tramvayların mahşerinde

Siyasî Üslûp

Yarı resmî büyük Avrupa gazetelerinin ve ajanslarının çaprazık ve uzun cümleli bir siyasî üslûbu vardır ki, bizim Anadolu ajansı

Server Bedi

mütercimlerinin de himmetile, en keskin dirayet sahibinin bile içinden çıkmasına imkân olmıyan bir mâna anaforu vücuda getirir. Meselâ, buna benzer, az mübalâğalı bir cümle uydurayım:

«Harpten sonra Avrupanın siyasi ve iktısadi plânda tanzimi meselesi, kıt'a milletlerinin refah seviyelerile bu milletleri kendi istihsal kabiliyetleri derecesinde bir gayret sarfına mecbur edecek şerattin ayni zamanda nazarı itibara alınması gibi bir düşünceden mülhem ve fakat bu milletlerle kıt'a dışı memleketler arasındaki siyasi ve iktısadi münasebetleri de ayni ruh ve plân dairesinde tesbit etmeyi emreden bir istikametin şimdiden tayini lüzumu üstünde alâkadar bazı makamlar arasında fikir teatisini icap ettirip ettirmediği hakkında gazetecilerden biri tarafından sorulan bir suale Hariciye Vekâleti namına konuşmaya salâhiyettar sözcü tarafından şu cevap verilmiştir:

«— Henüz bunun aksini teyit eden bir emarenin ademi mevcudiyeti hakkında bir şey söylemenin zamanı geldiği iddiasını red veya kabul mahiyetinde herhangi bir beyanatın nabemevsim olup olmadığını ifade etmek mevkiinde bulunup bulunmadığımı söyliyemem.»

Anlaşılıyor ki siyasî üslûp, bir sözün söylenmiş olmasile söylenmemiş olması arasındaki farkı ortadan kaldırmıya muvaffak olan tombul ve bomboş cümlelerin üslûbudur!

Taksi muaşereti

Taksiye yaklaşıyorsunuz. Saat yarı inik. Şoför somurtuyor. İçinizde bir korku. Soruyorsunuz:

— Şoför! Boş musunuz? (Eskiden boş musun? diye sorulurdu.)

Cevap yok. (Eskiden şoför yerinden fırlar, kapıyı açar, buyurun beğimleri, buyurun paşamları basardı.)

Soruyorsunuz:

— Cerrahpaşaya kadar zahmet eder misiniz?

Cevap yok. (Eskiden şoför: — Ne demek beyim, vazifemiz! Cehenneme kadar gideriz! derdi.)

Soruyorsunuz:

— Tabii saatin yazdığından biraz fazla veririm, uyuşuruz, değil mi?

Cevap yok. (Eskiden siz: — Yüzde on vermem ha... Gece zammı tanımam... Antreyi saymıyacaksın! derdiniz.)

Biraz daha kırıla döküle, âzamî nezaketle soruyorsunuz:

— Canım, size her ne kadar büyük zahmet olacaksa da altında kalmayız, saatten bir lira fazla veririz. Nihayet vatandaşız. Sizin yüksek vicdanımız, hastaneye giden bir zavallının yollarda perişan olmasına müsaade etmez sanırım. Herhalde merhametinizin menfaatinize galip geleceğine ve bu lûtfu esirgemiyeceğinize eminim.

Şoförden nihayet şu cevabı kopa.rıyorsunuz:

— Haydi, bin be adam! Çok söylenme!

Pijama aristokrasisi

Haydarpaşanın banliyö trenlerinde de şuna benzer bir levha gözünüze çarpmıştır:

«Vagonların içinde ve hat boylarında pijama ile dolaşmak yasaktır.»

Bu levhanın oraya asılması için pijamayı hafif, zarif bir sokak elbisesi zannedenlerin hatırı sayılır miktarda olması lâzımgelir. İki üç kişi için böyle bir ilâna lüzum görülmezdi.

Pijamanın bir ev içi kıyafeti olduğunu, bununla ev halkından başka hiç kimsenin karşısına çıkılamıyacağını bilmiyenler şöyle düşünseler gerektir:

— Eh, bu bicemeye 25 kâğıdı bayıldık ama âlâ bir yazlık elbise kazandık. Hem rengi de pek hoş: Yeşil üstüne kırmızı çizgiler. Güneşte kantocu elbisesi gibi pırıl pırıl yanıyor. Hep ipekli, süslü elbiseleri karılar giyecek değil ya... Aferin gâvurlara... Nihayet erkekler için de hafif ve rahat bir elbise icat ettiler. Fakat neden daireye herkes bununla gelmiyor? Bir biçimini getirip te müdüre sorayım. Kahveye de benden, bir de arabacı Mehmedin bacanağından başka bicemeyle gelen yok. Daha taammüm etmemiş demek.

Fakat, şakayı bırakalım, az kalsın taammüm ediyordu. Devlet Demiryolları bu yasak levhasını asmasaydı, belki hem Ankara, hem de banliyö trenlerinde, koltuğa pijamasile kurulmuş, yakasına bir de çiçek takmış, kumaşının cinsine, rengine, dessenine mağrur zevattan mürekkep yeni bir pijama aristokrasisi peyda olacaktı!

Tramvayların mahşerinde

Kadıköyünden Üsküdara giden tramvay hıncahınç kalabalıktı. İçeriye bir adam daha girerse bütün kemikler çatırdıyacaktı.

Tam tramvay kalkmak üzereyken, yetmişlik, sıska, adım atacak hali olmıyan bir kadın yaklaştı ve kapıdakilere sordu:

— Oğlum... Bu tramvay Karacaahmede gider mi?

İçeridekilerden biri dayanamadı ve şu cevabı verdi:

— Valde!.. Sen İstanbulun hangi tramvayına binsen bu kalabalıkta Karacaahmedi boylarsın!

SERVER BEDİ

Bir züccaciye tröstü mü kurulmuş?

Şehrimizin züccaciye işini ellerinde bulunduran birkaç büyük firmanın aralarında birleşerek bir tröst halinde çalıştıkları ve bu suretle memlekette sebepsiz yere bir darlık husulüne sebep oldukları gibi fiyatları da yükselttikleri hakkında murakabe teşkilâtına birkaç ihbar yapılmıştır.

Bu firmalar Avrupadan evvelce ithal ettikleri malları depolarından çıkarmamakta ve kuvvetli sermayeleri sayesinde Paşabahçe fabrikasından aldıkları malları da piyasaya dökmiyerek stok yapmaktadırlar.

Bilhassa Anadoluya mal sevk edilmediğinden taşradaki züccaciye fiyatları günden güne yükselmekte ve tröst bu vaziyetten istifade ederek Anadoludaki tacirlere istedikleri fiyatlar üzerinde mal satmakadırlar. Murakabe teşkilâtı bu tröst hakkında geniş tahkikata başlamış bulunmaktadır.

Yeni İstanbul Sıhhat Müdürü vazifeye başladı

İstanbul Sıhhat Müdürünün tekaüde sevki üzerine Ankara Sıhhat Müdürlüğünden şehrimize tayin edilmiş bulunan Şuayp Barun İstanbula gelmiş ve vazifesine başlamıştır.

Ekmek fiyatlarına 10 para zam

Fırıncılar Cemiyeti, bundan bir hafta kadar evvel Belediyeye müracaat ederek odun fiyatlarının artması dolayısile imaliye masraflarının çoğaldığını ve bunun ekmek fiyatlarına da tesir ettiğini bildirmişti.

Belediye İktısat Müdürlüğü tarafından yapılan tetkikler, fırıncıların talebini haklı gibi göstermektedir. Henüz verilmiş bir karar yoksa da önümüzdeki hafta zarfında ekmek fiyatlarının kilo da 10 para artacağı tahmin edilmektedir.

Kuduza karşı mücadele

Son günlerde şehirde başıboş dolaşan kedi ve köpekler görüldüğünden Belediye derhal faaliyete geçerek şehrin kalabalık olan yerlerinde başıboş dolaşan bu gibi kedi ve köpekleri toplıyarak öldürmeğe başlamıştır. Bu cümleden olarak dün Üsküdar, Beyoğlu ve Sarıyerde başıboş dolaşan 95 köpek ve 21 kedi imha etmiştir. Bu suretle kuduz vak'alarının da önüne geçilmektedir.

Fiyat listeleri

Halkın havayici zaruriye fiyatlarını kolayca öğrenip aldanmaması için murakabe teşkilâtı tarafından hazırlanan fiyat listelerinin tevzii bu ayın 18 ine kadar devam edecektir. Bu tarihe kadar bütün esnaf ve satış yerleri listelerini asmış bulunacaklardır. Listeler, esnaf cemiyetleri ile Murakabe Bürosu ve Ticaret Odasında tevzi edilmektedir.

Fiyat listeleri, vapur iskeleleri, istasyonlar gibi umumî mahallere de asılacaktır.

Tramvay çarptı

Sirkecide oturan Mevlûd oğlu Sükrü Kaya, Vezneciler caddesinden geçerken arkadan gelen 2687 numaralı vatman Tevfiğin idaresindeki 60 numaralı tramvay arabasının sadmesine maruz kalmış, başından yaralanmıştır. Sükrü Kaya derhal hastahaneye kaldırılmış, suçlu vatman yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Tarih ve Coğrafya

Dev adımlarile ilerliyen kahraman bir memleket

Afganistan

Muharrem Feyzi TOGAY

Afganlıların yurdu mânasını ifade eden Afganistan Asya kıtasının istiklâlini her zaman muhafaza eden sayılı devletlerinden biridir, Mesahası Türkiye kadar olup 731000 kilometre murabbaıdır. Fakat nüfusu Türkiye nüfusunun üçte ikisini geçmez.

Şunu da kaydedelim ki Afkan milletinin hepsi de bu memlekette değildir. Yarısı Yakın Hindistanda bulunuyor. Hindistanın tabiî ve askerî cihetten müdafaası mümkün olan sınırı bu milleti ikiye ayırmıştır. Afganistan İran yaylasının şarka doğru uzanan bir temadisidir. Fakat memleketin şark kısmı dünyanın en yüksek dağları ile kaplı bulunduğundan arazinin bu hususiyeti Afganlıların ötedenberi meşhur şecaat ve kahramanlıklarına inzimam eylemesi Asyanın ortasında daima büyük devletler arasında sıkışıp kalmış olmasına rağmen müdafaasını ve istiklâlinin daima mahfuz kalmasını temin eylemiştir.

Afganistan arazisinin teşekkülü üzerinde Hindükûş dağ manzumesi hâkimdir. Bunun belkemiği cenup kıyısından şimali şarkiye uzamaktadır. Garp kısmı Sefitkûh, orta kısmı Kuhibaba ismini alır. Kuhibaba Çengel Murdal üzerinden (Pamire) iltisak peyda ederken 5143 metre irtifaa kadar çıkar Kösk vadisinde ve siyah Kuhide kükürtlü kaplıcalar varsa da Başkır tarafında volkan alâimi yoktur. Hindükûşun şimalden cenuba uzanan kolları Türkmen Bozkırına müntehi olur. Bozkırda ziraat yalnız iska kanallarile mümkündür.

Kâbil civarındaki dağlardan orta Asyanın en büyük nehri Amuderya ile İndus nehrine muttasıl Kâbil şehri çıkar.

Afganistanın gerek Türkistan gerek Blücistan hudutları çöl ve bozkır olduğundan çok sıcaktır. Diğer tarafları çok soğuktur. Afganlar dağlarda yaşarlar. Türkistanda Blûcistan hududunda ve alelûmum düzlük yerlerde Türkler ve diğer Turaniler yaşarlar. Binaenaleyh Afganistan nüfusunun yarısı Türktür.

Afgan ve Türk hükûmetlerinin bir arada kardeşçe yaşamakta olmaları ve aralarında daima samimiyet bulunması Afganistanda anasır ihtilâfı gibi dahilî siyasette hiçbir zaman zıddiyet ve zorluk doğurmamıştır.

Afganlılar sekizinci asırdanberi tarihte ayrı bir millî varlık olarak görünmüşlerdir. Bu millet ulus namını taşıyan kabilelere ayrılmıştır. Bunlar dahi Durani, Gilzaî, Yusufzay, Afridî ve Mohmand'dır.

Afganlar daha ziyade hayvan yetiştirmekle maişetlerini temin ederler. Harp oyunları, güreş, at yarışı en büyük zevkleridir.

Afganların millî dili Paştudur. Damaktan konuşulur. Farisiden başlıca farkı müzekker ve müennes olarak kelimelerin iki cinse ayrılmasıdır. Edebiyatı pek eskidir. En eski edebî eserleri Beyazid Ensarî isminde mutasavvıfın manzumeleridir.

Afganistan askerî düşünceler mânî olmamak şartile garbın bütün terakkiyatını kabulde büyük bir kabiliyet göstermiştir. Abdurrahman Han, memleketin hem Ruslara hem de İngilizlere karşı müdafaası için hudutların demiryolu yahut diğer yollarla harice bağlanmasına taraftar olmamıştır. Maahaza memleketin ve halkın menfaatine yarıyan bütün tesisatı kabul etmiştir. Halefleri ise bu terakki yolunda dev adımları atmışlardır. Bilhassa askerî ve sıhhî işlerde büyük eserler yaratmışlardır.

Afgan milleti ve bir hudut içinde yaşadıkları Türk kardeşleri cengâverlikleri, vatanseverlikleri bütün dünyaya tanıtmışlardır. Afganistan mükemmel ve kuvvetli bir ordu meydana getirmek için hiçbir fedakârlıktan geri durmamıştır. Ordusunu tensikte ve bahusus Harbiye ve harp Akademisi, Topçu mektebi, diğer askerî müesseseler ve Umumî Erkânıharbiye teşkili hususunda ecnebi muallimlerden ve heyetlerden istifade etmeyi düşünmemiştir. Gerek askerî, gerek mülkî ve tıbbî teşkilâtta daima Türkiyeden yardım istemiştir.

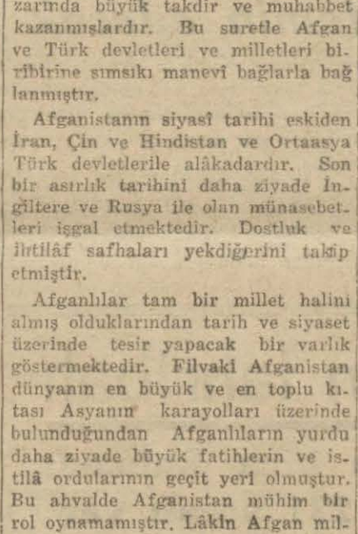

Afganistan haritası

Afganistan ordusunda, maarifinde ve sıhhiye işlerinde Türkiyeden giden zabit ve muallimler çok muvaffak olmuşlar ve Afgan milleti nazarında büyük takdir ve muhabbet kazanmışlardır. Bu suretle Afgan ve Türk devletleri ve milletleri birbirine sımsıkı manevî bağlarla bağlanmıştır.

Afganistanın siyasî tarihi eskiden İran, Çin ve Hindistan ve Ortaasya Türk devletlerile alâkadardır. Son bir asırlık tarihini daha ziyade İngiltere ve Rusya ile olan münasebetleri işgal etmektedir. Dostluk ve ittifâk safhaları yekdiğerini takip etmiştir.

Afganlılar tam bir millet halini almış olduklarından tarih ve siyaset üzerinde tesir yapacak bir varlık göstermektedir. Filvaki Afganistan dünyanın en büyük ve en toplu kıtası Asyanın karayolları üzerinde bulunduğundan Afganlıların yurdu daha ziyade büyük fatihlerin ve istilâ ordularının geçit yeri olmuştur. Bu ahvalde Afganistan mühim bir rol oynamamıştır. Lâkin Afgan milletinin başına büyük bir adam geçip te buna dayanarak harekete geçtiği zaman Afganlılar bütün cihana kendilerini tanıtmışlardır. Bu kudrete, Afganistanın Gazne şehrini kendisine merkez yapan Mahmudu Gaznevî ile Ahmed Şahın fütuhatı ve eserleri birer şahittir.

Dikkate şayan bir nokta da Afganlıların evvelce yabancı medeniyet ve kültürlere tâbi iken Cengiz han ile Timurlengin orduları Afganistanı bu tesirlerden kurtarmışlar ve Afgan milletinin kendisini bulmasına ve tarihte müstakillen rol oynamasına yol açmışlardır.

Afganistan kâh İranın, kâh Hindistandaki Turanî İmparatorluğunun birer eyaleti olduğu zamanlar da olmuştur. Fakat on sekizinci asır ortalarında Ahmed Şah, Hindistanı istilâ ve paytahtı Delhiyi iki defa zaptetmiştir. Afganlar bir zaman bütün İrana hâkim olmuşlardır.

Ahmed Şah Efgan milletini teşkil eden kabilelerden Durani'lerin reisi idi.

Afgan milletinin tarihi, mütemadî istiklâl mücadelelerile geçmiştir.

Nihayette Amanullah Han muhtelif siyaset med ve cezirlerine sahne olan Afganistanın istiklâl ve hâkimiyetini tanıtmıya muvaffak olmuştur.

Afganistanın tabiî mevkii dünyanın en sarp ve müdafaası en kolay olan bir memleketidir. Afganlılar millîyet ve istiklâllerini muhafaza için çetin bir surette dövüşmiye hazır ve kadirdirler. Pek pahalıya satın aldıkları istiklâllerini ölmeden vermek akıllarından bile geçmez. Bu itibarla Afgan milletile Türk milleti arasında bir ruh yakınlığı da vardır.

Muharrem Feyzi TOGAY

SPOR

Eski Fenerliler futbole başlıyorlar

Bedri, Alaeddin, Yaşar, Sabih, Cafer Muzaffer lisans aldılar

Gelecek hafta başlıyacak olan lig maçlarında Sarı - lâcivertliler, klüplerinden ayrılan oyuncularının yerlerini doldurmak için bir hayli zorluk çekmektedirler. Bu münasebetle, eskiden senelerce millî formayı ve sarı lâcivert renkleri temsil eden saf amatör futbolcüler ve bugünün idarecileri, klüplerinin bugünkü düştüğü tehlikeyi bertaraf etmek için şimdiden lisans çıkartmıya karar vermişlerdir. İlk olarak millî takımın eski solaçığı Bedri, müdafi Niyazi, sağiç Alâettin, Cafer, Muzaffer, Sabih gibi eski futbolcuların lisans çıkardıkları öğrenilmiştir.

Diğer taraftan, klüplerinin bugünkü vaziyetinden müteessir olan (Hür Fenerliler) de bugünkü idare heyetini düşürmek için aralarında imza toplıyarak yeni bir kongrenin toplanmasına çalıştıkları ve bugünkü idare heyetinin istifasını istedikleri söylenmektedir.

Senelerce Türk sporuna hizmet ederek millî renkleri temsil eden öz Fenerlilerin çok çabuk aralarına düşen bu (kara kediyi) bertaraf etmelerini temenni ederiz.

Tenis şampiyonası

Sonbahar İstanbul tenis şampiyonası Moda deniz klübü kordlarında yapılmıştır.

Seçmelerde, Muhittin Ziyaya hükmen galip, Rafael Benjamene 1 - 6, 6 - 8 galip.

Muhittin Rafaele 3 - 6, 6 - 8 1-6 galip, Makre Alâeddine 5-7 1 - 6 galip, Ahmet Doğan, Edvard Ohanesyana 2 - 6, 2 - 6 galip, Melih Nihada 2 - 6, 2 - 6 galip, Rezo Necmiye 1 - 6, 4 - 6 galip, Andon Sait Salâhattine hükmen galip, Celâl Oluğ, Neşet Karadoğana 3-6, 4-6 galip, Holmes, Rıza Dervişe 6-3, 4-6 2-6 gaip.

Çift erkeklerde Zeki Rıza, Hasan çifti Neşet, Rıza Derviş çiftine 1 - 6, 0 - 6 galip.

★ **DAVET** — Fenerbahçe Gençlik Klübü Umumî Kâtipliğinden:

Birinci takımımıza mensup bilumum futbolcuların önümüzdeki 14 Eylûl 941 pazar günü saat on üçte klüp merkezinde bulunmaları rica olunur.

Mes'ut bir evlenme

Galatasarayın kıymetli kürekçilerinden Behin Oruçla Sabahaddin Öndülün evlenme törenleri dün Ünyon Fransez salonlarında akraba ve dostları ve bütün Galatasaraylı arkadaşları arasında kutlanmıştır. Genç evlilere saadetler dileriz.

SİYASÎ VAZİYET

Atlantik harbi ve Rusya

Rooseveltin nutku yarı ilânı harp ve son ihtar mahiyetinde görülmesine rağmen Almanya Atlantik harbine devamdan feragat etmiyecek gibi görünmektedir. Amerikalılara ait eşyayı hâmil ve Amerikanın bir nevi mubammisi bulunan Panama bayrağını hâmil bir vapur, Groenland ile İzlanda arasında, yani Almanyanın harp ve memnu mıntaka ilân ettiği sahanın Amerika kıtasına en yakın tarafında bir Alman tahtelbahiri tarafından torpillenerek batırılmıştır. Geminin nasıl batırıldığı İngiliz keşif tayyareleri tarafından seyredilmiş ve keyfiyetten Amerika hükûmeti mufassal malûmat ile haberdar edilmiştir.

Bu hâdise ile ayni zamanda Alman tahtelbahirleri ve bombardıman tayyareleri Amerikadan İngiltereye harp malzemesi getirmekte olan kırk vapurluk bir kafileye hücum etmişler ve kafileyi muhafaza eden kuvvetli bir İngiliz filosu ile çetin bir muharebe yapmışlardır. Alman resmî tebliğine göre hacimleri yekûnu 132 bin tona baliğ İngiliz ticaret gemisi batırılmış ve iki gemisi de hasara uğratılmıştır. İngilterenin Great Yarmouth limanı önünde diğer bir kafile de hücuma uğrıyarak hacimleri mecmuu 20 bin ton olan üç İngiliz gemisi daha batırılmıştır. Dün de dokuz İngiliz vapuru bir kafile içinde batırılmıştır. Bu hâdiselerin ifade ettiği mânaya göre, Rooseveltin ihtarı Almanya tarafından kabul edilmemiş ve bilâkis Almanlar, Atlantik harbini şiddetlendirmiş oluyor.

Rus deniz kuvvetleri ve bahriye tayyareleri muhasara altındaki Leningrada çekilmiş bulunuyorlar. Leningrad ile bunun denize karşı kalesi (Kronştad) arasındaki Fin körfezi şark kısmı sığlık olup harp gemilerinin manevrasına müsait değildir. Hattâ Kronştad ile Leningrad arasında büyük vapurlar, denizin kanal gibi bir kısmı derinleştirilmiş olan müstakim bir hattı takibe mecburdurlar. Zaten bu körfezin ağzı mayin tarlaları ile kapatılmış olduğundan, Rus donanması için harekât serbestisi kalmamıştır.

Baltık denizindeki tahtelbahirlerin, hücum botlarının ve diğer harp gemileri ile deniz bombardıman tayyarelerinin Atlantik sahillerindeki Alman üslerine nakledilmiş olduğu âşikârdır. Amerikada milletlerin hürriyeti ve İngiltereye yardım davasına karşı Amerikanın menfaati ve kendisine bakması nazariyesi çıkmıştır.

Eski infiratçı siyaseti taraftarları bu yeni hareket ve teşekküle girmişlerdir. Fakat böyle hareketlerde mevzua yabancı olanların da başka başka duygu ve düşüncelerle âmil oldukları görüldüğünden, Rooseveltin «yeni iş» namını verdiği sosyalistlik politikasına muhalif olanlar da yeni harekete iştirak etmiş görünüyorlar.

Rooseveltı ilânı harpten meneden sebeplerin ve bâhusus dahili siyaset düşüncelerinin ne kadar müessir olup olmadığını yakın bir istikbal gösterecektir.

Fakat Rusyaya yardımın çok müstacel ve lüzumlu olması da mühim bir âmil olduğuna şüphe yoktur. Bu yardımın şeklini müzakere için Moskovaya gönderilecek Amerikan heyetinin hareketi tacil edilmiş olması ve Vaşingtondaki Sovyet Sefiri Umaniski'nin bu heyete refakati, yardımın süratle yapılması lâzımgeldiğini ispat ediyor. Almanyaya harp ilân edilerek şimdiki gibi yalnız şimali Atlantiğin, bütün bu Okyanusun harp sahnesi ve geçilmez bir saha olması, Rusyaya yardımı işkâl edebilir.

Muharrem Feyzi TOGAY

Böyle şey olur mu?

Bir hasta, hastane hademesi tarafından dövülerek öldürülmüş

İzmir (Tasviri Efkâr) — Şehrimiz memleket hastanesinde yatan bir hastanın bir müddet evvel hastane hademelerinden biri tarafından dövüldüğü ve bu yüzden ölümüne sebebiyet verildiği hakkında bazı kimseler müddeiumumiliğe bir ihbarda bulunmuşlardır.

Müddeiumumîlik, bu ihbarı nazarı itibare alarak derhal tahkikata başlamıştır. İddia etrafında bazı şahısların malûmatına müracaat edilmiş ve mezarda bulunan ölünün, otopsi yapılmak üzere çıkarılması kararlaştırılmıştır. Netice yakında belli olacaktır.

Zararlı yağmurlar

İzmir (Tasviri Efkâr) — Bir kaç gün evvel şehrimize ve mülhakatına düşen yağmurların mahsulâta zarar verdiği anlaşılmıştır.

Fakat yağmur bir kısım mahsulâta zarar iras etmekle beraber diğer bir kısım mahsulât için de çok faydalı olmuştur. Bilhassa zeytin ve pirinç mahsulü yağmurdan azamî derecede faydalanmış buna mukabil Kuşadası, Tire ve Ödemişte ve bilhassa incir mıntakası Aydın ve havalisinde henüz sergide bulunan incirlere yüz de yirmi beş nisbetinde zarar vermiştir.

Bazı mıntakalarda koza açan pamuklar da zarar görmüş, fakat koza açmıyanlar yağmurdan istifade etmiştir.

İTİZAR

«Enver Paşa Rusyada» tefrikamız yazımızın çokluğundan bugün konamadı. Karilerimizden özür dileriz.

Sabuncular birlik kuruyorlar

Şehrimizdeki sabun müstahsillerinin, aralarında toplanarak bir birlik teşkil etmiye karar verdikleri öğrenilmiştir. Sabuncular bugünlerde toplanarak birliğin esas nizamnamesini tesbit edecekler ve müteakiben Ticaret Vekâletine müracaatta bulunacaklardır. Birliğin teşkili ile sabun ve sabunluk zeytinyağ piyasalarında faaliyette bulunan bazı mütevassıtların ortadan kaldırılacağı ve bu suretle fiyatladaki sebepsiz tereffüün izale edileceği tahmin edilmektedir.

Tasvirin Edebî Tefrikası : 9

ABDULLAH EFENDİnin RÜYALARI..

Yazan: Ahmet Hamdi TANPINAR

Arzunun bütün uzviyetinde bir iksir gibi dolaştığı Abdullah Efendi masumun odada olmasına istemiye istemiye razı oldu. Nihayet, küçük bir çocuktan ne çıkardı?... Asıl mesele bu münasebetsiz geceyi bu kadınla beraber bitirmekti. Şimdi onu kendi ellerile, yavaş yavaş, genç ve cins hayvan vücudunun bütün güzelliklerini seyrede ede soyacak, küçük bir lâmbanın yarım yamalak aydınlattığı bu odada omuzlarını, olgun ve taze göğsünü, çıplak karnını uzun uzun seyredecek, okşıyacak ve sonra bütün bu güzellikler içinde zamanın ritmini kaybedecekti. Güç zaptettiği bir iştahla genç kadına yaklaştı. Kadın, içinde geçenleri hissediyormuş gibi onu hareketlerinde serbest bırakmış, sanki mevud ve müstakbel hatların arkasından kendisine gülüyordu.

Abdullah Efendi parmaklarında birdenbire bulduğu bir maharetle - buna kendisi de pek şaşırmıştı - onun ipekten ve tülden yapılmış elbiselerini teker teker çıkarıyor. Yavaş yavaş ve parça parça bu taze kadın vücudunu keşfediyor, daha doğrusu arzunun yaratıcılığını arttırdığı muhayyilesile onu yeni baştan yaratıyordu.

Bu humma içinde kahramanımız yaşadığı gecenin kendisi için korkunç bir gece olduğunu, insafsız bir kaderin yanıbaşında, yürüdüğünü ve her aydınlığı, her vuzuhu bir anda karartacak kadar bulanık nefesini zaman zaman alnına üflediğini unutmuş gibiydi. Sadece orada, küçük lokantada, masanın başında yapayalnız bıraktığı ilk varlığının - Yarabbim, buna nasıl isim vermeliydi? - asıl hüviyetinin yanında bulunmadığına müteessirdi. Birdenbire şu anda duyduğu hazzı ona da geçirmek istedi, asıl benliği o idi ve o da hissesini almalıydı. Bu şüphesiz çok kısa bir ameliye olacaktı, gözlerini kapayıp düşünmesi kâfiydi.

Fakat genç kadının attığı keskin çığlık bu ameliyeyi yarıda bıraktı:

— Aman Yarabbim, sağ göğsüm, sağ göğsüm yerinde yok, demin çıkarmıştım, takmayı unutmuştum. Kızların eline geçerse mahvolduğum gündür... Kimbilir belki de almışlardır bile... Ah, Yarabbim, şimdi ben ne yapayım?.. ve dövünen kadın, birdenbire kendine gelen Abdullah Efendinin şaşıran gözlerinden tek memeli sakat göğsünü saklıyarak kapıdan fırladı...

Başka bir zamanda bu takma göğüslü kadın Abdullah Efendiyi çıldırtmak için elbette kâfi gelebilirdi, fakat o bu geceyi öğrenmişti, ondan herşey beklenebilirdi...

Birdenbire içine düştüğü, kavranılmaz mantığın ağlarına kendisini kaptırdığı bu gece kimbilir daha neler, ne tecrübeler doluydu? Ve Abdullah, gördüğünden ziyade göreteği şeylerin korkusu içinde bir köşeye büzülmüş, ne yapması lâzım geleceğini düşünürken hakikaten korktuğu başına geldi. Filhakika duvardaki resim birdenbire canlanmış, yeni evli karı koca delice bir raksa başlamışlardı. Abdullah ilkönce buna inanmak istemedi, ellerile gözlerini oğuşturarak tekrar bakıyor (artık bu kadarı olmaz...) diye söyleniyordu. Fakat, heyhat ki gözleri onu aldatmamıştı. Gördüğü sadece hakikatti. Bu eski ve soluk fotoğrafın sakinleri, bu lâtarnacı kıyafetli erkekle, yanıbaşında bir man ken cansızlığı içinde duran şişman kadın - başındaki tül ve çelenkle, - dirilmişler, şimdi elele, yanyana dünyanın en acayip ve korkunç raksını yapıyorlardı. Bu ne çocukken dinlediği masallarda şamdanların ışığından fırlıyan aşırı çengilerin raksı, ne de kitaplarda okuduğu ve eski resimlerde seyrettiği iskeletlerin çılgın ve zalim, hayatla istihza ederek ölümün zaferini terennüm eden oyununa benziyordu. Dümdüz, çok âdi bir şarabın tortusu gibi kaba, sadece sarhoş etmek ve kendisini henüz hakkile idrak etmemiş, insiyaklardan öteye geçememiş iptidaî bir ruhun ilealarile dolu bir raksı, velhasıl hiçbir sırrı olmıyan, hiçbir büyük hakikatle birleşmiyen bir tepinmeydi bu.

Ve Abdullah büzüldüğü köşeden dişleri biribirine çarpa çarpa onu seyrediyordu.

Sivri ökçelerinin üstünde külhanbeyinin attığı mütevazin, kıvrak adımları, âni ve sert dönüşlerini, şişman kadının erkeğine yetişmek için sarfettiği gayretle beraber, son derecede vâzıh görülüyordu. Her ikisinin de elinde ziller vardı, her ikisi de nâralar atıyor, biribirlerine göz süzüyorlar, ve baş döndürücü bir hareket bolluğu içinde oynuyorlardı.

Erkeğin sağ eli ikide bir boğazına doğru yükseliyor, yerinden fırlamak, bir taraflara gitmek, ve belki de kaybolmak istiyen girtlak kemiğini eski yerine yerleştiriyor, sonra tekrar zillerini şıkırdatıyordu. İşin daha korkuncu demin uyuyan küçük çocuk şimdi uyanmış, oturduğu sedirden el çırpmıya başlamıştı. İkide bir küçük cüssesinden hiç beklenmiyen dik bir sesle (Yaşa Kosti!) diye bağırıyor, ve muttarit, muntazam, hiçbir ritmini kaçırmıyan bir şekilde elini çırpıyordu ve muttasıl gülüyordu, hoyrat, kaba *bir çocuk ağzında insanın kanını donduracak şekilde tecrübeli* bir gülüşle gülüyordu ve o güldükçe oynıyanların neşesi artıyor, ziller daha şiddetli çalınıyor, karınları büyük bir maharet ve süratle bir usta tefzen elinde dönen bir top gibi dönüyor, biribirlerine attıkları yan bakışlar daha iğrenç, yapışkan oluyordu. Abdullah şaşkınlığın ve korkunun son haddinde bu acayip manzarayı uzun bir müddet seyretti. Hakikaten ne yapacağını bilmiyordu? Odanın kapısına kadar gitmek, onu açmak, o dar ve tahta merdiveni inmek, tekrar o tulumbalı taşlıktan geçmek... Hayır bunu yapamıyacaktı, zaten artık kendisinde hiçbir şey yapmak için kuvvet bulamıyordu. Fakat birdenbire erkeğin göz süzüşlerile karşı karşıya gelince daha fazla tahammül edemiyeceğini anladı. Kaçmak lâzımdı. Korku, şaşkınlık, bunlar, bu bakışların verdiği istikrah hissinin yanında mânasız, gülünç şeylerdi. Bu odada biraz daha fazla beklemek delilikti. Fakat acaba kaçabilecek kadar kuvveti var mıydı?

(Devamı var)

Vecizelerin şerhi

Şüphelerden, birer hain gibi şüphe ediniz. Bunlar sizi bir işe teşebbüs etmekten korkutmakla kazanacağınız muvaffakiyetleri körletirler. SHAKESPEARE

Büyük İngiliz şairinin bu değerli sözü, insanın teşebbüs kabiliyetini körleten vehim ve veasveselerin tesirini çok güzel anlatıyor. Bazı insanlar bir işi yapmıya karar verir, karar verdikten ve kararı tatbika hazırlandıktan sonra türlü türlü vehimlere, vesveselere kapılarak o işe teşebbüsten geri kalırlar.

Bu çeşit vehim ve vesveseler insana karşı sinsi bir pusu kuran birer haindirler. Bunlardan sakınmak ve korunmak, teşebbüs kabiliyetini kurtarmak için lâzımdır.

Yoksa şairin dediği gibi teşebbüs kabiliyetinin körleşmesile muvaffakiyet yolu da kapanır.

Dünya harbi

745 inci gün

İngiliz tebliği

KAHİRE, 13 (A.A.)

Ortaşark İngiliz kuvvetleri umumi karargâhının tebliği:

Tobrukta keşif kollarımızdan biri bir Alman keşif koluna tesadüf ederek imha etmiştir.

Alman tebliği

BERLİN, 13 (A.A.)

Alman tebliği: — Dünkü tebliğde zikredilen düşman gemi kafilesine yapılan yeni hücumlar neticesinde Alman denizaltıları ceman 10 bin tonluk ticaret gemisi ve kafileyi himaye eden deniz birliklerinden üçünü batırmışlardır. Bu suretle bu kafileden ceman 164.000 tonilatoluk ticaret gemisi tahrip edilmiştir.

Dün gece Alman hava kuvvetleri İngiliz adalarına karşı yapılan taarruz esnasında Great Yarmouth'un şarkında giden bir düşman gemi kafilesine mensup üç büyük ticaret gemisine tam isabetler elde etmişlerdir.

Merkezî İngilteredeki tayyare meydanlarına ve cenubu şarkî İngilterede bulunan silâh fabrikalarına ve bir petrol deposuna da tesirli hücumlar yapılmıştır.

Dün gündüz Scarborough'a yapılan bir taarruzda Alman savaş tayyareleri bir fabrikaya ağır çapta bombalar atmışlardır ve tam isabetler elde etmişlerdir.

Günün yazısı

Amerika müdahalesinin yeni ihtilâtlara sebebiyet vermek ihtimali

(Başmakaleden devam)

evvel harbe müdahale meselesi hakkında bir tetkik yapmış, neticede Amerikalıların ancak yüzde yirmi beşinin harbe girmek istediğini görmüş, rakamlar elde edip bunu da ilân eylemişti.

Reisicümhur M. Rooseveltin şiddetli nutuklarına rağmen, Amerikada görülen daimî tereddüt ve kararsızlık kanaatimizce efkârı umumiyede vahdet bulunmamasından ileri geliyor.

Nitekim meşhur tayyareci (Lindberg) gibi kuvvetli ve kahraman bir şahsiyet de bir nutuk irad ediyor ve Avrupa harbine müdahalenin yalnız lüzumsuzluğundan bahsetmekle kalmıyor, fakat bu müdahalenin İngiltereyi kurtaramıyacağını da söylemek istiyor.

Amerikada böyle bir vahdetin bulunmadığını ise, yalnız Gallup müessesesinin ikide birde neşrettiği rakamlar değil, fakat M. Roosevelt ile ayni günde M. Lindbergin de taban tabana zıd bir nutuk söylemiş olması ispat eder.

Bu müdahaleden bizce husule gelecek en bariz netice de, dün de bu sütunlarda söylediğimiz veçhile, mevcut ihtilâtların artmasından başka milletlerin başına da yeniden gaileler çıkmasından ibaret olabilir.

Çünkü Almanya bir Amerika müdahalesine doğrudan doğruya mukabele etmek imkân ve meydanına malik değildir. Amerika ile herhangi bir cephede karşılaşıp onunla boy ölçüşemez. O halde mukabeleyi, Amerikanın ihraç yapabileceği cephelerde aramıya, hatıra gelmiyen başka tedbirler almıya mecbur olacaktır. Bunun böyle olacağına âdeta riyazî bir kat'iyetle hükmolunabilir. Çünkü bu harbin başından beri tutulmuş olan yol bundan ibarettir.

Evvelki sene Almanyanın Lehistana tecavüzü üzerine İngiltere ve Fransa elele vererek Almanyaya harp ilân eylediler. Bu ilânı harp üzerine bütün dünya yalnız bu üç milletin boğuşacağını zannetmiş ve bu kuvvetli oyunu seyretmiye hazırlanmıştı. Halbuki öyle olmdı, Alman orduları Fransız topraklarına girecekleri yerde, evvelâ Danimarka ve Norveçi, daha sonra da Holanda ve Belçikayı istilâ eylediler. Şimdi Amerika ilânı harbi veya müdahalesi üzerine, pek tabiî olarak bu yolda yeni ihtilâtların zuhur etmemesini biz imkânsız görüyoruz. Bu ihtilâtların nerede, ne vakit ve ne şekilde zuhur edeceğine gelince, bu hususta şimdiden tahminlere kalkışmaktan ise, suallerin cevabını vak'aların vermesini beklemek daha doğru olur.

TASVİRİ EFKÂR

İngiltere şiddetli hava hücumları bekliyor

(1 inci sahifeden devam)

Britanyaya hücum için, şark cephesinden belki külliyetli miktarda tayyare getirebileceklerdir. Aile yuvalarının ve çalışma yerlerinin siyaneti, Hitlere karşı şerefli bir meydan okuma hareketi olduğunu milletin hissetmesini isterim.

Morrison, yangınlarla mücadele millî servisinin 250 bin kişiden mürekkep ve yangınlarla mücadele için yeryüzünde mevcut en büyük teşekkül olduğunu ilâve etmiştir.

SON HABERLER

Bir Amerika vapuru daha batırıldı

Amerikan şilepleri silâhlandırılacak

Vaşington, 13 (A.A.) — Amerikalı eşhasın malı olan Panama bandralı Montana vapurunun Amerikadan İzlandaya giderken yolda torpillenerek battığı Hariciye Nezareti tarafından bildirilmektedir. Vapurun yirmi altı kişiden mürekkep tayfası tamamen kurtarılmıştır. Tayfadan hiçbiri Amerikalı değildir.

Hariciye Nezareti, Montananın evvelce Paula isimli bir Danimarka gemisi olduğunu ve Deniz Komisyonunca müsadere edildiğini söylemektedir.

Montana, İzlanda hükûmetine ait kereste yükile 29 ağustosta Wilmington - North - Carolinadan İzlandaya hareket etmişti.

Amerikan şilepleri silâhlandırılacak

Vaşington, 13 (A.A.) — İyi haber alan mahfillerde beyan edildiğine göre, Amerikan gemilerinin ilk olarak ateş edeceklerine dair Roosevelt tarafından yapılan ihtarın tatbiki için hükümet yakında Amerikan şileplerinin silâhlandırılmasını talep edecektir.

Zelzelenin tahribatı

(1 inci sahifeden devam)

zelzele felâketzedelerine karşı Diyarbakır halkı göz yaşartıcı bir hassasiyet göstermiş ve mahallî Kızılay Merkezi vasıtasile derhal aralarında bin lira toplıyarak telgraf havalesile göndermişlerdir.

2 — Dün Ercişe 500 çadır sevk etmiş olan Kızılay Umumî Merkezi bugün de 600 kat çamaşır, 300 takım elbise ve 300 çift ayakkabı göndermiştir.

Patnosta

Patnos (Hususî) — 10/9/941 gecesi saat biri beş geçe ve 35 saniye kadar devam eden çok şiddetli bir yer sarsıntısı olmuş, kazada hükûmet binası harap olmuştur. Kaza merkezine ve kaza merkezine bağlı köylerde on ev kısmen yıkılmıştır. Kazamızın Dedeli nahiye merkezinde 15 orta Ancını köyünde 10, Hasan Dolu köyünde 5, Kurden Gazda 3, Devecikte 4, Hakinde 4 ki ceman 39 ev yıkılmıştır. Bu nahiye Ortaancın köyünde bir ölü, 3 yaralı, yine bu nahiyenin Hasandolu köyünde bir ölü, bir yaralı vardır. Sarısu nahiyesinin Hekesar köyünde 10 ev yıkılmıştır.

Bu nahiyenin muhtelif köylerinde 51 yaralı, 14 ölü hayvan vardır. İnsanca zayiat yoktur. Patnos kazasında bundan başka insan ve hayvan zayiatı yoktur. Hafif olmak üzere birkaç defa yer sarsıntısı olmuştur.

Ruzvelfin son nutku

(1 inci sahifeden devam)

nin önünde yalan beyanatta bulunarak muhik göstermiye çalıştığı ateş açma emri ile dünyaya yeni bir şey öğrettiğini zannediyorsa bu da bir hatâdır. Zira hakikati halde haftalardanberi Amerika donanması bu hususta emirler almış bulunuyordu. Fakat bunun resmen bildirilmesine cesaret edilmemişti.

Amerika Reisicümhuru, vakâlarda tahriflere istinat ederek bütün denizlerin hâkimiyetini kendi sine hasretmeği ve hoşuna gitmiyen her şeyi bu denizlerden uzaklaştırmayı istemek teşebbüsünde bulunuyor. Bunu Amerikanın, muharip bir devletine rahatsız edilmeden harp malzemesi gönderebilmesi için istiyor ve buna «denizlerin serbestisi» adını veriyor.

Asker ailelerine yardım

Dahiliye Vekâleti Valilere yeni bir tamim gönderdi

ANKARA, 13 (Hususî)

Dahiliye Vekâleti asker ailelerinden muhtaç olanlara yapılacak yardım için toplanan paraların kâfi gelip gelmediğini öğrenmek maksadile Vilâyetlere bir tamim göndermiştir.

Bu tamimde nakil vasıtaları, havagazı, elektrik fiyatlarına; sinema, tiyatro biletlerine ne kadar zam yapıldığı, bu zamların bir sene içinde ne kadar para getireceği, asgarî maişet haddi olarak aile başına kaç kuruş tesbit edildiği, ağustos ayında muhtaç asker ailelerine ne kadar yardım yapıldığı ve bir ailenin adedi sorulmaktadır.

Öğrendiğime göre Belediyelerin gelirleri muhtaç asker ailelerine yetişmiyecek olursa Vekâlet, geçen aylardan artmış olan paradan bu belediyelere yardım yapacak ve asker ailelerinin istihkakı sürüncemede kalmıyacaktır.

Gümrüklerden alınan belediye hissesi arttı

Ankara, 13 (Hususî) — Vekiller Heyeti, Gümrükler İdaresince vergi olarak alınan yüzde 10 Belediye hisselerini yüzde 15 e çıkarmıştır. Gümrük eşyalarından alınacak bu fazla yüzde beşler asker ailelerine yardım parası olarak kullanılacaktır.

ALMAN tebliği

(1 inci sahifeden devam)

İğtinam edilen atların sayısı sekiz bini, arabalarınki bin beş yüzü mütecavizdir.

Bundan başka, harbin bidayetindenberi, Finlândiyalılar 100 bin tondan fazla gemi tahrip etmişlerdir.

Finlândiya bahriyesi, 55 tane sahil batarya gemisi ve 14 tayyare tahrip etmiştir.

Ladoga gölünde, Finlândiyalılar 10 tane gemi ve topçeker, 8 büyük duba tahrip etmişler, ekserisi motörlü küçük çatanalardan ibaret 42 gemi iğtinam eylemişlerdir.

Hava kuvvetleri ve hava dafi topları, 25 Haziranda 11 Eylûle kadar 120 bombardıman tayyaresi, 281 avcı tayyaresi, 23 keşif tayyaresi ve 5 tane bağlı balon ki ceman 429 tane hava vasıtası tahrip etmişler ayrıca 19 ayyare, 5 balon iğtinam eylemişlerdir.

Esirler tarafından verilen malûmata nazaran, esir adedi de pek fazladır. Bütün üseranın sayısı henüz tesbit edilmemiştir.

Kiyef - Moskova yolu kesildi

Budapeşte 13 (A.A.) — Alman kıtaları Moskova - Kiyef demiryoluna kadar gelmişlerdir. Bu suretle bu iki şehir arasındaki şimendifer nakliyatı durmuştur.

Dnieper cenuptan da geçildi

Berlin, 13 (A.A.) — Alman resmî tebliği hakkında D.N.B. ye bugün şu malûmat verilmektedir:

Şark cephesinden Alman orduları, cephenin bütün bölgelerinde ileri hareketlerine devam ediyorlar.

Ağustos ayında cenupta Nikolayef işgal edilmiş ve şimalde ise Alman orduları, Peipus gölü ile İlmen gölü arasında Luga müstahkem mevkiinin önüne varmışlardır.

Dnieper, gerek cenuptan, gerek şimalden aşılmıştır.

Leningrad çemberi gittikçe daralıyor. Bu son günlerde bu şehir Alman hava kuvvetleri tarafından beş defa ve Moskova ise altı defa bombardıman edilmiştir.

Alman hava kuvvetleri bu son günlerde 210 Sovyet tayyaresi düşürmüşlerdir.

Bu hâdiseler karşısında Sovyet idarecileri şark cephesindeki yeni harekâtı büyük bir endişe ile bekliyorlar.

SOVYET tebliği

(1 inci sahifeden devam)

gradın, memleketin diğer aksamile irtibatını kestiklerine dair olarak Almanların ileri sürdükleri iddiaları Lovozski, tafsilâta girişmemekle beraber, reddetmiştir.

Lozovski «bunda çok mübalâğa var» tâbirini kullanmış ve şu sözleri ilâve etmiştir:

«Almanlar, şehrin çok yakınında olduklarını iddia ediyorlarsa da Leningradı tayyarelerle bombalamıya muvaffak olamamışlardır. Leningrad iyi müdafaa tertibatına sahiptir ve Belgrada benzemez.»

Almanların aşağı Dnieperi geçmiye muvaffak olup olmadıkları sualine, Rus sözcüsü, muharebe gece gündüz devam ettiği için tam tafsilât almadığı, fakat Almanların nehri geçmek teşebbüsleri Ruslar tarafından kırılmakta olduğu yolunda cevap vermiştir.

Kırılan Alman taarruzu

Moskova, 13 (A.A.) — İzvestia gazetesi muhabirinin bildirdiğine göre Brios'un 100 kilometre cenubu garbisinde kâin Trubçevsk şehri önünde şiddetli muharebeler cereyan etmektedir.

Almanlar üç gün mütemadiyen şehre girmek için büyük gayretler sarfetmişlerse de şiddetli bir mukavemet ve arkasından da mukabil taarruzlarla karşılaşmışlardır.

Dördüncü gün keşif kolları, Sovyet kıtalarının tazyiki karşısında Almanların ricat etliklerini ve kasabaları birer birer tahliye ettiklerini bildirmişlerdir.

Bütün bu mıntakada köyler ve kasabalar yanmaktadır.

4 Alman fırkası hezimete uğratıldı

Londra, 13 (A.A.) — General Dobrosserdaov «İzvestia» gazetesinde yazdığı bir makalede şöyle demektedir:

«Kahraman piyademiz parlak bir faaliyet gösteren topçumuzla işbirliği yaparak son zamanlarda cepheye sevkedilen dört Alman fırkasını hezimete uğratmıştır. Bunlar 90, 44 ve 71 inci fırkalardır. Bu fırkalar Kiyef cenubunda mevcutlarının takriben yüzde 70 veya 80 ini kaybetmişlerdir.

Elde edilen vesikalarla mektuplardan ve esirlerin ifadesinden Almanların uğradıkları müthiş zayiat dolayısile maneviyatları pek sarsılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Yunanistana 50 bin ton gıda maddesi gönderilecek

ANKARA, 13 (A.A.)

Yunanistandaki harp kurbanlarına ve sivil halka yardım için Türkiye Cümhuriyet hükûmetinin ihracına müsaade ettiği yiyecek hakkında Anadolu Ajansı aşağıdaki malûmatı almıştır:

Yunanistana gönderilecek erzak 50.000 ton kadardır. Bu erzak İngiltere Ticaret Korporasyonu tarafından ve aralarında Yunanistana yardım cemiyeti ve bir de Avustralya komitesi bulunan muhtelif İngiliz komitelerinin verdikleri paralarla Türkiyeden satın alınmış Türk mahsulüdür.

Bu Türk mahsullerinin Yunanistana sevki bu husus için Türk Kızılay Cemiyeti tarafından kiralanan Adana vapurile yapılacaktır.

Sevkin şartlarına ait müzakereler bir taraftan Türk hükûmeti vasıtasile, diğer taraftan da Cenevre beynelmilel Kızılhaç cemiyeti vasıtasile Alman ve İtalyan hükûmetlerile yapılmaktadır. Büyük Britanya hükûmeti muvafakat etmiş bulunuyor.

Beynelmilel Kızılhaç Cemiyeti, işgal kuvvetlerile ve Yunan Kızılhaçı ile birlikte erzakın harp kurbanlarına tevziine ait teknik hususatla meşgul olacaktır.

Diğer taraftan Türk Kızılay Cemiyeti, hediye olarak bilhassa çocuklar için Yunan Kızılhaçına 25 ton gıda maddeleri gönderecektir.

ASKERÎ VAZİYET

Çernikovun sukutu

(1 inci sahifeden devam)

sukut ettirmek için Almanların Gomel tarafından yapmaları icap eden hareketi evvelki yazılarımızda izah etmiş ve son defa 11 Eylûl tarihli ve Dnieper müdafaası başlıklı mütaleamızda Gomelin cenubundaki araziden ilerliyerek o taraflardaki Sovyet kuvvetlerini Kiyef şehrine kapatmıya ve onları da bu suretle imha etmiye ve nihayet Dnieper müdafaasını da sukut ettirerek bir hamle ve gayretle iki maksadı birden temin eylemiye çalıştıklarını izah etmiştik.

Dün gelen haberler bu taarruzun inkişaflarını bildirdi ve Rus tebliği şiddetli muharebeler neticesinde Çernikov şehrini terkettiklerini ilân etti. Bu suretle Desna nehrini cenuba doğru geçen Alman taarruz kolları Kiyef şehrinin şark tarafına kolaylıkla gelebilecekler ve o taraflardaki Sovyet kuvvetlerini bu şehirde kapanmıya mecbur edeceklerdir. Birjansk şehrindeki Sovyet kıtalarını muhasara eden Alman kuvvetleri Kiyefin şarkına doğru yapılan bu taarruz hareketlerinin sol yanını ve gerisini temin vazifesini de derütte etmişlerdir. Mareşal Timoçenkonun kâh Smolenskin cenubu şarkisine kâh şimali şarkisine doğru yaptırdığı mukabil taarruzlar Budienni ordularını tazyikten kurtaramamıştır. Şimdi Mareşal Budienni ne yapacak? O da Voroşilof gibi mukavemetinin sıklet merkezini büyük şehre, Kiyef tarafına mı koyacak? Yoksa Kiyefi müdafaaya elverişli münasip bir kuvvet bırakarak Harkov tarafına mı çekilecek? Esasen Uman meydan muharebesinden ehemmiyetli zayiata duçar olmuş olan Budienni ordularının bugün taarruz kudreti olsaydı, Kiyefin şimali şarkisindeki Alman taarruz hareketlerine karşı Timoçenko ordularile işbirliği yaparak müşterek bir mukabil taarruz yaparlar ve Almanları mağlûp ve tardedemeseler bile hiç olmazsa tevkif edebilirlerdi.

Sovyet tebliğile ilân edilen Çernikov mevkiini, Budienni ordularının merkezdeki Timoçenko ordularından ayrı düşmelerini ve Moskova istikametinin Kursk tarafından açılmasını mucip olabilir. Eğer Almanlar bu taarruz hareketlerine muvaffakiyetle devam edebilirlerse Ukrayna top - raklarının geri kalan kısmı da yakında Alman işgaline geçebilir.

Tasarruf bonoları tamamen satıldı

(1 inci sahifeden devam)

Hasılatı millî müdafaa ihtiyaçlarına karşılık tutulmak üzere 4058 numaralı kanunun verdiği salâhiyete istinaden tasarruf bonolarının satışa çıkarıldığı malûmunuzdur. Mezkûr kanun bunun âzamî haddini 25 milyon lira olarak tesbit etmiştir. İki aydan kısa bir zaman içinde bu miktarın tamamen satılmış olduğunu iftiharla söyliyebilirim. Binaenaleyh bono satışı kapanmış bulunmaktadır.

Vatandaşların bu hususta gösterdikleri emsalsiz rağbet ve alâkayı şükranla kaydetmek isterim. Satışın yüzde doksandan fazlası bir sene vâdelilerden olmuştur. Dünya buhranının doğurduğu malî ve iktısadî şartlar karşısında halkımızın 3 ve 6 ay vadeli bonolar da mevcut olduğu halde en uzun vadelilere rağbet göstermesi Cümhuriyet maliyesine olan emniyet ve itimadının yeni bir tezahürüdür.

Elde edilen bu netice, bir taraftan tasarruf fikrinin memlekette esaslı bir surette yerleşmekte olduğunu göstermekle beraber diğer taraftan vatandaşların millî müdafaa mevzuundaki alâka ve hassasiyetlerine kuvvetli bir delil teşkil etmesi itibarile de takdire şayandır.

İranda Alman ve İtalyanlar teslim ediliyor

(1 inci sahifeden devam)

Alman da Ruslara teslim edilmiştir.

Kudüs müftüsü İrandaki Alman Elçiliğinde

Kahire 13 (A.A.) — Bağdattan gelen haberlere göre, Iraktaki isyanın başlıca mürettipleri olup İrana çıkmış olan beş kişi divanı harp tarafından muhakeme edilmek üzere İraka avdet arzusunu izhar etmişlerdir.

İrana kaçmış olan sabık Kudüs müftüsü, müttefikler İrana girdikleri zaman memleketten kaçamamıştır ve zannedildiğine göre, şimdi Tahrandaki Alman Elçiliğine iltica edenler meyanında bulunmaktadır.

Tahranda Bulgar sefarethanesi de kapatılıyor

Londra 13 (A.A.) — Times gazetesinin siyasî muhabiri yazıyor:

Tahranda Alman, İtalyan, Macar ve Rumen sefarethanelerinden sonra, Bulgar sefarethanesinin de kapatılacağı öğrenilmiştir.

Mustafa Fazıl Paşadan... Fethî Okyara

Siyasî fırka reislerinin hayatı

Tefrika: 62 — **Yazan: Ziya Şakir**

Talât paşa, Sadâret fermanı okunarak tebrikleri kabulden sonra Bâbıâlide durmadı

Diye, onun ısrarına daha şiddetli bir ısrarla mukabele gösterdiler.

Talât bey, bu ısrara dayanamadı. Sadareti kabule mecbur kaldı. Salt Halim Paşa istifa ettirilip de, Talât bey (vezaret) rütbesile ve (Talât Paşa) unvanile Babıâliye gelip sadaret odasına girdiği zaman, (Mithat Şükrü bey) onun refakatinde idi.

Talât Paşa, -vaktile Selânikte, posta idaresi başkçtiplik sandalyesine ne kadar tabiî bir tavırla oturduysa- ayni sakin ve heyecansız bir eda ile, sadaret koltuğuna yerleşti. Adeta, müstehzi bir ifade okunan nazarlarını, odanın yaldızlı tavanlarına gezdirdi. Sonra mânalı bir tebessümle Mithat Şükrü beyin yüzüne bakarak:

— Hey gidi, dünya hey... Sen ne dersin bu işe?...

Dedi.

Ne denebilirdi?... Talih ve hâdisatın tesadüfleri, kendisini nihayet koca bir imparatorluğun en yüksek makamına kadar isal etmiş... Fakat ona mukabil de omuzlarına tarihin en ağır bir yükünü yükletmişti.

***

Merkezi umuminin iç yüzünü bilenlerce malûmdur ki, orada garip bir hususiyet vardı. Heyeti merkeziyeyi teşkil edenlerden -hepsi değil ise de- büyük bir ekseriyeti, ayrı ayrı horozluk taslarlardı... Sabah olup da kim erken gelirse, o ötmeye başlardı. Zâhiren yalçın kaya gibi yekpare görünen heyet erkânının, türlü türlü kaprisleri vardı. Bundan dolayı da muhtelif meselelerin müzakereleri esnasında kapandıkları odalarda ekseriya çok şiddetli münakaşalarda bulunurlardı.

Fakat çok gariptir ki, bu Sadrâzamlık meselesinde en küçük bir ihtilâf bile zuhur etmemişti. Kara Kemalin teklifi üzerine, -her meseleyi az çok münakaşa mevzuu yapan- lardan- doktor Nâzım, Bahaeddin Şakir, doktor Rusuhi, Ziya Gökalp, Mithat Şükrü ve Hilmi beyler derhal kabul ettikleri gibi, mescleden haberdar olan Enver paşa da, hiç bir itiraz göstermeden:

—Pek âlâ çok iyi oldu.

Diye mukabele göstermişti... Bunun başlıca sebebi Talât paşanın şahsındaki hususiyetti. Çünkü o, her kese müessir olan bir kuvvetti. Ve ayni zamanda, emsali pek az yaratılmış derecede cesur ve metindi... Fakat bunlardan daha yüksek bir meziyeti daha vardı ki o da,tantana ve alayişe kapılmıyacak derecede muhafazakâr... Nefsinde en küçük bir para hırsı duymıyacak kadar kanaat kâr olması idi.

Talât Paşa, sadaret fermanı okunarak tebrikleri kabul ettikten sonra, Babıâlide durmadı. Derhal resmî elbisesini değiştirerek merkezi umumîyegeldi. O sırada, dairede bulunan bir kaç arkadaşı tarafından istikbal edildi. Onun hal ve vaziyeti iki saat evvel sadaret fermanı okunan bir (Vezirâzam) a benzemiyordu. Çehresinde pek aşikâr bir surette, derin bir üzgünlük görünüyordu. Her zamanki gibi, mutadı olan odada ve ayni sandalyede oturdu.. arkadaşlarından birisi (Galiba, Mithat Şükrü bey):

— E... konağa ne zaman naklede.. ceksin?

Dedi... Talât Paşa, dalgın dalgın onun yüzüne bakarak:

— Hangi konağa?...

Diye sual etti Ve muhatabının:

— Canım... sadrâzam oldun ya... Tabii sadâret konağına geçeceksin.

Demesi üzerine, Talât beyin rengi adetâ kıpkırmızı kesildi. Derhal:

— Benimle alay mı ediyorsun... Yer değiştirmiye ne lüzum var. O - turduğum ev bana çok bile...

Diye cevap verdi.

(Devamı var)

Ticaret Vekâletinin bir tavzihi

ANKARA, 13 (A.A.)

Ticaret Vekâletinden tebliğ olunmuştur:

İstanbulda intişar eden «Tasvirî Efkâr» gazetesinin 7 eylûl 1941 tarihli nüshasının birinci sahifesinde, «Ticaret Ofisi Umum Müdürü hakkında tahkikat açıldı» başlığı altında ve çerçeve içinde Ankara hususî muhabirinin telefonla iş'arına atfen bir haber çıkmıştır. Bu haberde,

1 — Ticaret Ofisinin, iki tacirden piyasa fiyatlarından yüzde 8 ilâ yüzde 10 fazlasile 300.000 liralık tiftik satın aldığı;

2 — Ofisin, bu mübayaa için diğer tacirleri haberdar etmediği,

3 — Ofis mübayaatını üç kalite üzerinden olmak üzere 250, 260 ve 270 kuruştan yapmış olduğu halde ayni malları İstanbulda 8 - 10 kuruş noksanına vermiye hazır bir çok tacir bulunduğu, hattâ Ofis mübayaatını doğrudan doğruya müstahsilden yapmış olsaydı, kiloda 70 - 80 kuruş kazanabileceği,

4 — Usulsüz olan bu vaziyet karşısında Ticaret Vekâletince Ofis Umum Müdürlüğünden malûmat istendiği ve mumaileyh hakkında tahkikata tevessül olunduğu bildirilmektedir.

Bu neşriyat üzerine keyfiyet Vekâletçe tetkik olunmuş ve aşağıda yazılı neticeye varmışır:

1 — Tasviri Efkâr gazetesinin neşrettiği hâdise İstanbulda cereyan ettiği halde, haberin Ankara muhabiri tarafından gazetesine Ankaradan bildirilmesi ve Ticaret Vekâletince bu hususta tahkikata girişildiğinden bahsedilmesi mevzuun Ticaret Vekâletinden öğrenilmiş olmasile izah edilebilirse de, Vekâlet böyle bir hâdiseye, gazetenin bu haberi neşredip etmemesi hususunda İstanbuldan telefonla vâki istimzacı esnasında muttali olmuş ve mer'i mevzuat ve talimat dahilinde neşriyat yapmakta serbest olduğu cevabından başka gazeteye tahkikat hakkında herhangi bir malûmat verilmemiştir.

2 — Neşriyatın vukuundan sonra Ticaret Ofisi nezdinde icra kılınan tetkikattan, Ofisin Tiftik İhracatçı Birliği Umumî Kâtipliğile tiftik fiyatları, eldeki stoklar ve kaliteler hakkında temastan sonra yaptığı mübayaatın işaa olunan fiyat haddelerile hiçbir münasebeti olmadığı ve hattâ müstahsilden mübayaa imkânları dahi Ofisçe derpiş olunarak neticeden ihtiyar olunacak munzam teşkilât ve işletme masrafları dolayısile verilen fiyatların daha hesaplı bulunduğu tesbit olunmuktur.

3 — Statü mucibince hükûmetten aldığı salâhiyetler dahilinde yapılan bu muamele Ticaret Ofisinin hareket tarzı kabul ve yerinde bulunmuştur.

Keyfiyetin bu yolda tavzihan aleniyete vaz'ına Ticaret Vekâletince lüzum görülmüştür.

TASVİRİ EFKÂR — 7 eylûl tarihli nüshamızda kaydettiğimiz havadisi Ticaret Ofisinin gazetelere gönderdiği bir tebliğden öğrenmiştik. Yukarıdaki satırlardan anlıyoruz ki, bazı tüccarlar tarafından yapılan iddialarda Ofisin idarecilerini mesul edebilecek bir cihet görülmemiştir. Esasen biz de ancak iddialarını kayıtla iktifa etmiş ve Ticaret Vekâletinin yukarıdaki tebliğinden de anlaşıldığı veçhile hâdisenin tahkik edilmekte olduğunu bildirmiştik. Tahkikat Ofis idarecilerinin ademi mesuliyeti hakkında müsbet bir netice vermiş bulunmaktadır. Bu itibarla Ofis Müdürü, kendisinin dürüst bir surette çalıştığını ve yapılan iddiaların hilâfı hakikat olduğunu teyit eden böyle bir vesikanın gazetelere Ticaret Vekâleti tarafından gönderilmiş olmasına sebebiyet verdiğimiz için Tasviri Efkâra olbet müteşekkir ve minnettar olması lâzımgelir.

Tasviri Efkâr

Nüshası (5) Kuruştur

Abone Şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	yoktur.

DİKKAT:

Dercolunmıyan evrak iade olunmaz.

Büyük zabıta romanı : 8

KAN DAMLASI

nakleden = BÜLENT BULAK

— Demek ki bunu, ya Mister Favcett katile, yahut da katil Mister Favcett'e göstermek için ortaya çıkarmış olacak. Bu, size ehemmiyetli görünmüyor mu Mister Hume?

— Belki de hakkınız var müfettiş.

— Bu kutu parçasının cinayetle hiçbir alâkası da olmıyabilir. Fakat tecrübelerim bunun bize bir ip ucu verebileceği hissini veriyor. Karar veriniz; ben bu tahtanın üzerinde durulmasını istiyorum.

Cornichael de lâfa karıştı:

— Karar vermeden evvel benim sözlerimi dinlerseniz iyi etmiş olursunuz. Bu kutu parçası haftalarca Favcettin yazıhanesinin gözünde idi. İşte şu gözde...

Cornichael gösterdiği çekmeceyi açtı. İçerisi karma karışıktı.

— Birisi burasını karıştırmış, dedi.

— Ne biliyorsunuz?

— Mister Favcett intizama çok meraklı idi. Her şeyin toplu ve muntazam olmasını isterdi. Bir şey alırken daima dikkat eder, gözlerinin bozulmasını hiç sevmezdi. Daha dün gördüm, burası gayet düzgündü. Bu karışıklığı Mister Favcett yapmaz. Muhakkak burasını birisi karıştırmış olacak.

Polis şefi Kenyon adamlarına seslendi:

— Bu gözü karıştıran oldu mu?

Bir sürü «hayır» işitildi. Bunun üzerine müddeiumumî Hume tektar Cornichaele döndü:

— Şimdi bu kutunun hikâyesini anlatınız!

— Benim bildiğim pek fazla bir şey değil. Birkaç hafta evvel, zannederim üç hafta oluyor, bu kara kutu eve girdi ve...

Daha iyisi size her şeyi baştan anlatayım.

— Sizi dinliyoruz!

— Mister Fawcett bu seferki intihapta çok kuvvetli bir rakiple karşılaşacağını biliyordu. Ekseriyetin reyini yahut sevgisini kazanmak için bir teşebbüste bulundu. Kendisinin fakirleri himaye ettiği görülürse sevileceğini düşünerek şehrin işsizleri menfaatine Algonguin hapishanesinde yapılan eşyaları pazarda satmağa başlamıştı.

Müddeiumumî sabırsızlanıyordu.

— Canım bunları bırakın; kutu ile alâkası ne?

— Mister Fawcett bir ay evvel, hapishaneler umum müdürünü razı ederek Algonguin hapishanesinde bir teftiş ziyaretinde bulundu ve hapishane müdürile burada yapılan eşyaları satmak için anlaştı. Bir sandık oyuncağın içinden de gördüğünüz şu küçük kutu çıktı.

Babam sordu:

— Siz bunu nereden biliyorsunuz?

— Gelen kutuları ben açıyordum.

— Peki ama, bu da diğerlerile birlikte gelmişti değil mi; fevkalâdeliği nerede?

— Bu kutu ayrı bir kâğıda sarılmış ve üstüne kurşun kalemle Mister Fawcett'in ismi yazılmıştı. Paketin içinde de Mister Fawcett'e bir mektup vardı.

Müddeiumumî Hume bağırdı:

— Bir mektup mu? Bu çok mühim! Niçin daha evvel söylemediniz? Nerede bu mektup... Okudunuz mu idi? İçinde ne yazıyordu?

Cornichael müteessir bir tavırla boynunu büktü:

— Maatteessüf bilmiyorum. Çünkü kutu ve mektup Mister Fawcettin şahsına gönderilmişti. Ben de doğtuca kendisine götürdüm. Bu masada oturuyordu. Paketi açınca içinde bir de mektup olduğunu gördüm. Bu sırada Mister Fawcett'in yüzüne baktım, sapsarı olmuştu. Mektubu elleri titriyerek açtı. Ayni zamanda bana dışarı çıkmamı ve diğer kutuları kendisinin açacağını söyledi.

Müddeiumumî Hume:

— Çok fena, diye söylendi. Demek mektubun kimden geldiğini, yahut içerisinde ne yazdığını bilmiyorsunuz.

(Devamı var)

Günün Bulmacası

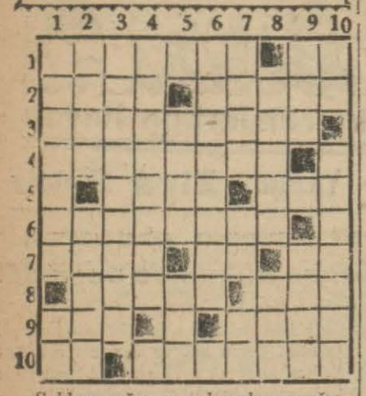

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — İl — Bir harfin okunuşu. 2— Horozun başında bulunur — Zabıta. 3 — Dil ilmi. 4 — Akademiye mensup. 5 — Hangisince — Rabıt edadı. 6 — Oldukça balın mizaçlı (İki kelime). 7 — Tersi kimyevî bir unsur— Zannet — Su. 8 — Fakat — Lisan. 9 — Çalıçırpıdan yapılan duvar — Hazım cihazımız. 10 — Bir soyadı— Sefillerin içinde bulundukları vaziyet.

Geçen bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	V	E	H	A	M	E	T	■	V	E
2	E	B	E	D	İ	Y	E	T	■	L
3	H	E	L	E	N	■	L	İ	M	E
4	A	D	E	S	E	L	E	R	■	M
5	M	İ	N	E	■	İ	F	A	D	E
6	E	Y	■	L	İ	B	A	D	E	■
7	T	E	L	E	F	A	T	■	S	E
8	■	T	İ	R	A	D	E	■	P	İ	S
9	V	■	M	■	D	E	S	İ	S	E
10	E	L	E	M	E	■	E	S	E	F

Musiki san'atkârlarının imtihanı

Musiki Sanatkârları Cemiyetinden: İstanbul Belediyesinin tamimi üzerine umumî mahallerde icrai sanat eden musiki sanatkârlarının imtihanları icra kılınacaktır. 19/Eylûl/ Cuma günü saat dokuzdan on ikiye ve on üçten on yediye kadar her cuma Türbede Birleşik Esnaf Cemiyetleri binasında yapılacak imtihana alâkadarların gelmeleri.

Belediyenin göndermiş olduğu tamime nazaran ehliyet vesikası alamıyanlar icrai sanatten menedileceklerdir.

ASKERLIK

Taksim Askerlik şubesi işe başladı: 1 — Şişli, Taksim, Hasköy, nahiyeleri hududu dahilindeki bütün esnan erbabına (yedek subaylar hariç) müteallik askerlik muamelâtı yeniden teşkil edilen ve 15 Eylûl 941 tarihinden itibaren faaliyete geçecek olan Sipahi ocağı binası dahilindeki Taksim şubesince görülecektir.

2 — Birinci maddede adı geçen bu üç nahiyede ikamet edip de hiçbir şubede kayıtlı olmıyan yedek subay ve erler yeni kayıtlarını Taksim şubesine yaptıracakları gibi, taşra şubelerinden bu üç nahiyeye yer değiştiren yedek subaylar dahi kayıtlarını Taksim şubesinde yaptıracaklardır.

Keyfiyet ehemmiyetle ilân olunur.

YENİ NEŞRİYAT

Haşim Nahid Er-Bil'in (Avrupa buhranının psikojik sebepleri) — Bu muharebe nasıl bitecek?— ünvanlı 336 sahifelik ilmî bir eseri çıktı.

Eser, uzun senelerdenberi, Avrupada ve burada yapılan ilmî tetkiklerin mahsulüdür. Avrupa ve Amerika mütefekkirlerinin dünya meseleleri ve yeni nizam hakkında söyledikleri muhtelif sözler karşısında elbet bizim de söyliyeceklerimiz vardır. İşte bu eser bu vazifeyi yapmıya çalışmıştır.

Eserin ehemmiyeti hakkında bir fikir vermek için muhtevi olduğu başlıca bahisleri burada zikrediyoruz:

Muharebenin sebebini insanın düşünüş mekanizmasında aramalı -iki türlü düşünüş- analoji nedir? -Analojinin ilimde ve felsefede yanlış izleri- Maşinizm nedir? -Karl Marks'ın dünya görüşü ile Materyalizmin tenkitleri- ilmin menşei, tekâmül, rönesans, örf hakkında yeni tezler -yeni nizam - yeni görüşler - iktısadî içtimaiyat.

Zamanın hâdisatile yakından alâkalı meseleleri özlü fikirlerle tahlil eden bu kıymetli eseri karilerimize tavsiye ederiz.

★*YARIM AY* — Bu alle ve gençlik mecmuasının yeni sayısı dolgun bir münderecatla ve güzel bir kapak içinde intişar etmiştir. Bu sayıda münderecattan bazıları şunlardır:

Dört nefis hikâye: Hırsız (Cahit Uçuk), Garip bir kin (Ragıp Şevki), Saat 12 (Ekrem Sabit), (Kılıç (Selim Sezgin) — 4 enteresan röportaj: Türk - İslâm müzesinde (Salâhaddin Güngör), Ahmet Mithat Efendinin oğlu (Enver Naci), Niçin boşanıyorlar (Rahmi Karaca), Ankara Hıfzıssıhha Enstitüsü (Niyazi Acun) — Bundan başka dağ insanları (Nihat Tangüner) — Tarihî çehreler (Şevki Yeşim), Matbuat dedikoduları (Sabahattin Osman) — Sarışın melek: Roman (Ragıp Şevki) — Yeni bir tercüme, roman tefrikası: Alçaklık (Nihal Yalaza — Özlü sözler, Film denemeleri, En güzel Aşk mektupları vesaire...

Gelecek sayısından itibaren 32 sahife olarak çıkmağa başlıyacak olan bu mecmuayı bütün okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Meşhur Hattat Hafız OSMAN'ın Yazdığı

KURÂNI KERÎM

Fotoğrafla alınarak, gayet nefis bir surette İstanbul MAARİF Kitaphanesi tarafından basılmıştır. 20 santim boyundadır. Yaldızlı, bez ciltlisi 100 kuruştur. Taşra için hediyesi 120 kuruştur.

AYRICA: Yine Hafız Osmanın secaventlerini havi KUR'ÂNI KERİM. Türk harflerile basılmıştır. 20 santim eb'adındadır. Yaldızlı bez ciltlisi 60, taşraya 80 kuruştur.

Dikkat: Bu KUR'ÂNI KERİMLER yerine bazı satıcıların bez taklidi kâğıtlarla ciltli Kur'ânları sattıkları anlaşılmıştır Aldanmamak için Kur'ânlarda MAARİF Kitaphanesi adına dikkat edilmelidir

Yüksek İktısat ve Ticaret Mektebi Müdürlüğünden:

Talebe kayıt ve kabul muamelesine 15 eylûl 941 de başlanarak 5 Birinciteşrin 1941 de son verilecektir.

Kayıt ve kabul için:

a — Lise bitirme ve olgunluk diplomalarını haiz olmak.

b — Ticaret liseleri bitirme imtihanını vermiş olmak lâzımdır.

«Kayıt olunmak istiyenlerin pazartesi ve perşembe günleri saat 9,30 — 12,30 arasında mektebe bizzat müracaatları. (7892)

Üniversite Rektörlüğünden:

1940 - 41 yılı askerlik dersinden ikmale kalan normal ve anormal kız talebenin ikmal imtihanları 15 Eylûlden 15 Birinciteşrine kadar yapılacağından alâkadarların bu müddet içinde Talim Taburu Komutanlığına müracaatları. (8089)

İstanbul Deniz Komutanlığından:

Deniz gedikli orta okulu birinci müsabaka imtihanına giren okurların kabul listeleri gelmiştir. Alâkalı okurların hemen İstanbul Deniz komutanlığına müracaatları. (8023)

Birçok Genç Kızları Ve Genç Kadınlar

Gençliklerine mağrur olarak güzelliklerinin temadisini mümkün kılacak olan yüz tuvaletine bigâne kalmamışlardır. Kadında dikkat edilmesi pek mühim olan nokta: Cildin incelik ve taravetini ebediyen muhafazadır.

Seneler, binbir vazife içinde çalışan ve yorulan genç kadınların biâman düşmanıdırlar. Bedenî ve dimağî yorgunlukların neticesi guddeler, elâstikiyetini kaybederler ve ciltte (Leke) diye tavsif edilen avarızı (Rüzgâr ve güneşin de tesiriyle) husule getirirler. İşte bu gibi hâlâtta ve bu gibi avarıza karşı Krem Pertev; terkibinin kuvvet ve kudreti sayesinde cildi besler ve harabiden kurtarır.

Yüz binlerce kadının tecrübe ettiği ve sevdiklerine tavsiyeden hâli kalmadığı KREM PERTEV ile günde yapılacak 3—5 dakikalık bir masajın ne gibi harikalar yarattığını pek kısa bir zamanda siz de muterif olacaksınız. KREM PERTEV'in yarım asırlık beynelmilel şöhreti asılsız değildir. Ondan istifade ediniz.

İstanbul Deniz Komutanlığındnn:

Deniz lisesi müsabaka imtihanına giren okurların kabul listeleri gelmiştir. Alâkalı okurların acele İstanbul Deniz komutanlığına müracaatları. (8171)

İst. Deniz Lv. Satınalma Komisyonu ilânları

10 adet Dekvaç
12 adet filika pusulası

Yukarıda cins ve miktarı yazılı iki kalem eşya 18 Eylûl 941 perşembe günü saat 14 de pazarlıkla alınacaktır.

İsteklilerin belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan komisyonda hazır bulunmaları. (8149)

İstanbul Hava Mıntaka Depo Âmirliğinden:

1 — Bir adet otuz tonluk deniz motörü teknesi ve motörü tamir edilecektir.

2 — İki yüz yetmiş beş liralık Bakırköy Malmüdürlüğüne yatırılarak 18/9/941 perşembe günü saat 14 de Yeşilköy hava mıntaka depo âmirliği satın alma komisyonunda bulunmaları. (8064)

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli (4400) lira olan 200 adet yangın söndürme aleti 22/9/941 Pazartesi günü saat 11 de Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 330 liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksilme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (7821)

* * *

Muhammen bedeli (3000) lira olan 1000 kilo 3 m/m kalınlığında levha amyant ile 500 kilo 10 m/m lik dört köşe grafitli amyant salmastra taahhüdünü ifa edemiyen müteahhidi nam ve hesabına (30/9/1941) salı günü saat (14) on dörtte Haydarpaşada gar binası dahilindeki Komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (225) liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar Komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (8167)

İstanbul Defterdarlığından:

S.N.	İsmi	İşi	Ticaretgâh Adresi	Matrahı	Kazanç	Buhran	Ceza	Mahallesi	Senesi
1	Yusuf Dağlı	Kahveci	Kılıçali Medresesi 18	270	0.17	0.01		Kemankeş	939
2	Ali	Kahveci	» » 6	225	0.81	0.16	0.15	Kemankeş	939
3	Hasan Hüseyin Sözen	Mobilya İmali	Necati Bey cad. 499	123	24.41	3.91	4.25	K. Ali	941
4	Yorgi Kostantinoplu	Kartpostal	Necati Bey cad. 166	324	101.25	16.20	—	Kemankeş	941
5	Ömer Akbaş	Makine tam.	Mumhane 37/1.	225	37.20	7.44	6.69	»	938
6	Bülent Ege	Kutu imali	Nomiko han 3/19	—	2.84	0.57	—	»	938
7	Aslan Berkman	Kunduracı	Nomiko han 4/31	57	12.74	2.55	2.29	»	938
8	Musa Yeğit.	Manav	Abit han Kapu ağzı.	5	1.14	0.23	0.21	»	939
9	Yordan Apostolidis,	Cilâcı	Hoca Tahsin 38	(60	3.75	0.75	—	»	940
			Hoca Tahsin 38	(60	18.—	3.60	—	»	940
10	Tahsin Parsadan	Kuyumcu	Meb'usan yokuşu 32	36	10.04	1.61	1.74	Ömer Avni	940
11	Aleksi Mihos	Mezeci	Halit paşa 28	100	28.94	4.63	—	Kemankeş	940
12	Hüsnü Gümüşkılıç	Kahve	Kabataş iskelesi 8/2	324	1,25	0.20	—	Ömer Avni	940
13	Hüseyin Gülay	Berber	Alipaşa medresesi 26	60	26.25	4.20	—	Kemankeş	941
14	Nikola Yorgi	Terzi	Havyar han 8/1	60	11.34	1.81	—	Kemankeş	941
15	M. Afendolis	Mahrukat Dep.	Meb'usan C. 113	180	11.83	2.37	2.13	Ömer Avni	939
16	Mehmet Hayri ve Hüseyin Avni	Aşçı	Meb'usan C. 172	96	30.—	4.80	—	Ömer Avni	940
17	Mehmet Ali ve Hüseyin Avni	Aşçı	Meb'usan C. 172	4	13.97	2.24	2.43	Ömer Avni	940
18	Apostol	Kömürcü	Hoca Tahsin 36	60	5.95	1.19	1.06	Kemankeş	939
19	İbrahim Veresesi	Marangoz	Kara Abalı 42	45	13.50	2.70	—	Ömer Avni	939
20	İbrahim Veresesi	Marangoz	Kara Abalı 42	45	9.88	1.98	1.78	Ömer Avni	939
21	Nurettin Şenyurt	Tütün, Müskirat	Meb'usan C. 98	90	22.50	4.50	—	Öuer Avni	939
22	Nurettin Şenyurt	Tütün, Müsüirat	Meb'usan C. 98	90	0.31	0.06	0.05	Ömer Avni	939
23	Movses Dimici	Kunduracı	Necatibey 214	63	22.71	3.63	—	Kemankeş	941
24	Nuri Saygun Tütün,	müskirat	Meb'usan cad. 98	90	8.47	1.36	—	Ömer Avni	940
25	Zareh Kalpakçıyan	Terzi	Havyar han 1/6	60	12.20	1.95	—	Kemankeş	940
26	Nuri Baykara	Sandıkçı	Akçe sok. 9	120	9.—	1.44	—	Kemankeş	940
27	Celâl Şişman	Soba imali	Havyar han 2/7		0.30	0.06	—	Kemankeş	940
28	Emrullah Karakaş	Gömlekçi	Havyar han 2/7	45	9.01	1.44	1.57	Kemankeş	940
29	Nuri Bilgi	Berber	Necatibey 276	306	5.87	1.17	1.05	Kemankeş	938
30	Baras Eskal	Muameleci	İktısat han 1/4	28	10.50	1.68	—	Kemankeş	941
31	Zaven Pomasyan	Terzi	Tur han 4/12	38	5.65	1.13	1.02	Kemankeş	938
32	Hilmi	Yumurta, tavuk emanetçisi		90	39.37	6.30	—	Kemankeş	941
33	Mustafa Topuz	Kahveci	İntibalı han	48	9.85	1.97	1.78	Kemankeş	938
34	Mustafa Topuz	Kahveci	İntibalı han	48	12.56	2.51	2.26	Kemankeş	938
35	Anastas Rosoplo	Terzi	Hasanpaşa han 13	50	15.61	2.50	—	Kemankeş	940
36	Efraim Sulam	Yağ ticareti	Girit han 2	60	27.—	5.40	—	Kemankeş	940
37	Hakkı oğlu Ali veresesi	Kahveci	K. Kalafat 18/1	60	13.29	2.66	2.19	Ömer Avni	938
38	İsmail Gürs	Benzinci	K. Keş Cad. 4—6—8.	450	157.50	31.50	—	K. Keş	940
39	İsmail Gürs	Benzinci	» » »	450	6.47	1.29	—	»	940
40	Ahmet Solgun	Kahveci	» 12—14	891	311.85) 77.96)	62.37	—	»	940
41	Ahmet Işık ve Arif	Terzi	Halil paşa 7	100	17.42) 4.36)	3.48	—	»	940
42	Ahmet Işık ve Arif	Terzi	Halil paşa 7	100	37.50	6.—	—	»	940
43	M. Şadi Erduman	Tütün Tic.	Yemişçi han 1/8	157	25.98	5.20	—	»	938
44	Hrant Lâtifyan	Otomobil tam.	Necatibey C. 399	72	16.42	3.28	2.95	»	939
45	Boğos Reisyan	Dellâl	Havyar han 35	135	46.99	9.40	8.46	»	939
46	Celil Ulger veresesi	Sebzeci	Meb'usan C. 131	81	20.25	4.05	—	Ömer Avni	939
47	Behiye Pokava	Otelci	Necatibey C. 188	738	91.49	18.30	16.47	Kemankeş	939
48	Sinan Ardan	Lokanta	Havyar han 45—47	600	124.27	24.85	22.37	Kemankeş	939
49	Sinan Ardan	Lokanta	Havyar han 45—47	360	74.56	14.91	13.42	Kemankeş	939
50	Manta oğlu Hristo	Kasap	Naci Karadut 11	156	(21.26 (5.31	4.25	4.63	K. Ali	940
51	Aleksandris Parisi	İplik sarıcı	H. Tahsin 42	20	(1.06 (0.26	0.21	—	K. Keş	940
52	Rıza Kerim	Garaj	Necatibey C. 357	160	(13.24 (3.31	2.65	—	K. Ali	940
53	Nuri Büyüktuna	Berber	Necatibey C. 186	180	0.35	0.07	—	K. Keş	939
54	Mehmet Hayri ve Avni	Aşçı	Meb'usan cad. 172	96	24.—	4.80	—	Ömer Avni	939

Tophane maliye şubesi mükelleflerinden yukarıda adı ve ticaretgâh adresleri yazılı şahıslar terki ticaretle yeni adreslerini bildirmemişler ve tebliğe salâhiyetli bir kimse de göstermemişler ve yapılan araştırmalarda da bulunamamış oldukları ndan ihbarnameler bizzat kendilerine tebliği mümkün olamamıştır. Keyfiyet 3692 numaralı kanunun 10 ve 11 inci maddelerine tevfikan tebliğ yerine kaim olmak üzere ilân olunur. (8143)

1100 liraya acele satılık ev

4 oda, 2 helâ, mutfak, bodrum, bahçe, meyvalı ağaçlar. kuyu, elektrik.

Görmek ve konuşmak için: Karagümrük ilkokul karşısında bakkal bay Ömere müracaat.

İstanbul Asliye mahkemesi 9 uncu hukuk hâkimliğinden:

Davacı: Beyoğlu Firuzağa İlyas Çelebi mahallesinde Miralay çıkmazında 7 No. da Şevki Selçuk.

Dava olunan: Hikmet İçmen Tophane Necati bey caddesi Salı pazarı yokuşunda 9 No. da.

Karar: — Karı koca oldukları anlaşılan taraflar arasında müşterek hayatın çekilmez bir hale gelmesini mucip olacak derecede şiddetli geçimsizlik olup karı lâyıkile evine bakan kocasına karşı haşin tavır ve hakaretlerile ve kocasının izzetinefsini kıracak sözler istimali ile bu geçimsizliğe sebebiyet verdiği ve hâdisede kabahatli bulunduğu ve bundan sonra barışıp karı kocanın beraberce yaşamalarına ve müşterek hayatı idame eylemelerine imkân olmadığı ikame edilen şahitlerin şahadatı ile mahkemeye bu bapta tam kanaat gelmiş olduğundan K. M. 134 ve 142 ve 150 inci maddeleri mucibince tarafların boşanmalarına ve keyfiyetin nüfus sicillerine dercine ve kabahatli olan karının bir sene müddetle evlenmemesine ve 400 kuruş ilâm 200 kuruş suret harcı ile aşağıda müfredatı yazılı 1112 kuruş mahkeme masraflarının müddealeyhe aidiyetine kabili temyiz olmak üzere 25/6/941 tarihinde müddealehin gıyabında karar verildiği ve işbu ilâmın on beş gün zarfında temyiz edilmediği takdirde kesbi katiyet edeceği ilân olunur. (41/141)

İstanbul Fiyat Mürakabe Komisyonundan:

110 No.lu ilân:

Ellerinde yüz kilodan fazla buğday, arpa, çavdar, yulaf, mısır ve bunların unlarını bulunduran hakiki ve hükmî her şahıs mevcutlarının nev'i, cinsi, menşe, miktar ve hangi sene mahsulü olduğunu, malın kime ait bulunduğunun ilân tarihinden itibaren 22/9/941 pazartesi akşamına kadar bir beyanname ile İstanbul Belediye hudutları dahilinde Vilâyet İaşe Müdürlüğüne, kazalarda mahallî en büyük mülkiye âmirine bildirmeleri ve bu müddetin sonuna kadar mevcutlarını başkalarına satmamaları hususu ehemmiyetle ilân olunur. (8150)

İstanbul Hava Mıntaka Depo Âmirliğinden:

1 — Beş kalem oto malzemesi alınacaktır.

2 — İki yüz yetmiş altı liralık katî teminatın Bakırköy Mal müdürlüğüne yatırılması ve 18/9/941 perşembe günü saat 14,30 da Yeşilköy hava mıntaka depo âmirliği satın alma komisyonunda bulunmaları. (8063)

Türkiye Cumhuriyeti

ZIRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi 1888 — Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası
Şube ve Ajans adedi: 265.
ZİRAÎ ve TİCARÎ HER NEVİ BANKA MUAMELELERİ.
Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyoruz.

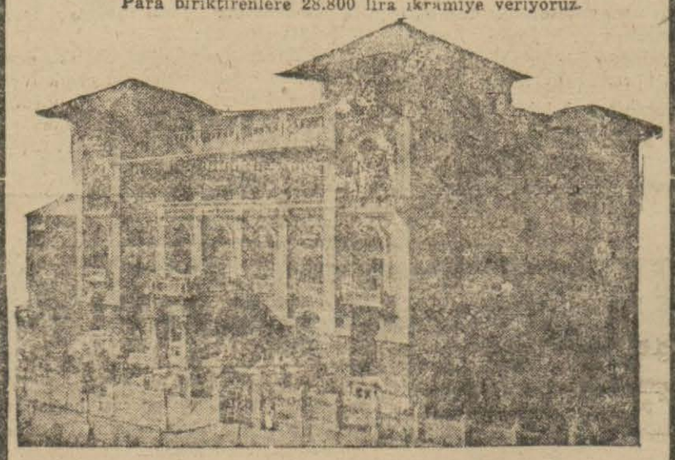

Ziraat Bankasında kumbaralı ve kumbarasız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası buluna lara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 adet	1.000	liralık	4,000 lira	100 adet	50	liralık	5,000 lira
4 »	500	»	2,000 »	120 »	40	»	4,800 »
4 »	250	»	1,000 »	160 »	20	»	3,200 »
40 »	100	»	4,000 »				

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir. Kur'alar senede: 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

RADYO

BUGÜNKÜ PROGRAM

8.30 Program	18.40 Fasıl sazı
8.33 Müzik	19.30 Haberler
8.45 Haberler	19.45 Serbest 10 dakika
9.00 Müzik	19.55 Müzik
9.30 Evin saati.	20.15 Konuşma
★	20.30 Şarkılar
12.30 Program	21.00 Borsa
12.33 Şarkılar	21.10 Şarkılar
12.45 Haberler	21.35 At yarışları
13.00 Türküler	21.45 Orkestra
13.30 Orkestra	22.15 Müzik
★	22.30 Haberler
18.00 Program	22.45 Spor servisi
18.03 Orkestra	22.55 Kapanış.

Dr. Hafız Cemal
LOKMAN HEKİM
Dahiliye Mütehassısı
Divanyolu 104
Muayene saatleri: Pazar hariç her gün 2,5. Tel: 23898

İst. Lv. Amirliği Satınalma komisyonu ilânları

İki adet komple emme basma arabalı yangın tulumbası ve bir adet iki tonluk su tankı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 16/9/941 Salı günü saat 15 de Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 1150 lira katî teminatı 172 lira 50 kuruştur. Evsaf ve şartları komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (243-8120)

***

Fenerbahçe Kavak ambarında (1102) ton (800) kilo demir ve kereste mavnalara tahmil ettirilecektir. Pazarlıkla eksiltmesi 15/9/941 Pazartesi günü saat 15 de Tophanede levazım âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin teklif edecekleri fiyat üzerinden % 15, katî teminatlarile belli saatte komisyona gelmeleri. (8122)

***

Maslakta pravantoryomda bulunan su motörünün pazarlıkla tamiri 16/9/941 salı günü saat 15,30 da Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Keşif bedeli 286 liradır. Katî teminatı 43 liradır. Keşfi komisyonda görülür. İsteklilerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (246-8158)

ALİ HAYDAR TANER
Yabancı Kelimeler LÛGATİ

Siyaset, ticaret ve iktisat sahasında kullanılmakta olan beynelmilel kelimeler dilimizde de yerleşmiş bulunuyor. Garb asıllı yeni kelimelere gazetelerde ve kitaplarda da sık sık tesadüf etmekteyiz. Bir çoklarımızca bunların hakikî mânaları bilinmemektedir. Bu defa neşredilen

Yabancı kelimeler LÛGATİ

dilimize geçen yabancı kelimeleri izah ve bunların ekserisinin fransızca, İtalyanca, İspanyolca, İngilizce ve Almanca karşılıklarını göstermektedir. Fiyatı 275 kuruştur.

Kanaat Kitabevi

BORSA

13 - 9 - 941 muamelesi

Londra	1 Sterlin	5.24
Nevyork	100 Dolar	132.20
Cenevre	100 İsv. Fr.	—.—
Madrit	100 Pezeta	12.9375
Yokohama	100 Yen	— —
Stokholm	100 İsveç kr	31 0975

ESHAM VE TAHVİLÂT

Yüzde 5 İkramiyeli 933	—.—
„ 5 „ 1933 Erganî A.B.C.	—.—
„ 7 934 Sivas-Erzurum I	—.—
„ 7 „ 2 ilâ 7	—.—
„ 7,5 933 Türk borcu Tranş 2	—.—
Ana. De. yolu 1 ve 2	—.—
T. C. Merkez Bankası	121.—

borsa harici altın fiyatı

Reşadiye	25 Lira	75 Kş.
Kalın Beşibirlik	117 „	— „
Külçe altın gramı	3 „	55 „

Eylûl : Pazar

1360 H. ŞABAN 22	14	1357 Rumî Eylûl 1
Gün : 257		Hızır 132

Vakitler	Ezan S	Ezan D	Vaaztl S	Vaaztl D
Güneş (Yarınki)	11	29	06	40
Öğle	05	48	01	10
İkindi	09	21	16	42
Akşam	12	00	19	21
Yatsı	01	33	20	56
İmsak (Yarınki)	9	39	04	59

Sahibi: *Z. T. EBÜZZİYA*
Neşriyat Müdürü: *C. BABAN*
Basıldığı yer: *Matbaai EBÜZZİYA*